

Крила України

На варті неба України!

Друкований орган Міністерства оборони України

www.krula.com.ua

№ 17-18 (680-681)

22 – 30 квітня 2013 року

НОВИНИ / КОМЕНТАРІ / ДОЗВІЛЛЯ / СПОРТ

Товариші офіцери,
сержанти, солдати,
працівники та ветерани
Повітряних Сил Збройних Сил
України!

Щиро вітаю Вас із найбільшим християнським святом – святом Великодня – Світлим Христовим Воскресінням!

Великдень – це свято дає нам добру нагоду ще раз замислитися над вічними цінностями християнської моралі, наповнити свої серця любов'ю й добротою та зміцнює кожного з нас духовно.

Воскресіння Христове – це торжество справедливості та перемоги добра над злом, приклад жертвності, шляхетності та лицарської звитяги в боротьбі за духовну свободу та національну незалежність Батьківщини.

У цей святковий день висловлюю вам слова вдячності за самовіддану службу, сумлінне та відповідальне виконання нашого спільного християнського обов'язку – захищати Батьківщину, бути гарантом миру і спокою в державі. Для цієї благородної справи покликані найдостойніші сини та доньки українського народу.

Твердо вірю, що особовий склад Повітряних Сил Збройних Сил України завжди буде вірний своєму конституційному обов'язку, Військовій присязі, високим ідеалам гуманізму та служіння Батьківщині.

Вітаючи з світлим Воскресінням Христовим, бажаю всім військовослужбовцям, працівникам та ветеранам Повітряних Сил Збройних Сил, вашим рідним і близьким міцного здоров'я та родинного спокою, впевненості у власних силах та успіхів у військовій службі.

Христос Воскрес!

З повагою

Командувач Повітряних Сил
Збройних Сил України
генерал-лейтенант Байдак Ю.А.

“Чумацький шлях – 2013”: практичну фазу розпочато

2 стор.

І як він стріляє?

5 стор.

Перевірка бойової майстерності – небо

2 стор.

ПЕРЕДПЛАТА

Крила України

Видання можна передплатити на будь-який термін у всіх відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2013 рік передплатний індекс – 22242 на сторінці 40.

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2013 рік:

На 1-е півріччя:

85 грн. 20 коп. – на 6 міс.;

42 грн. 60 коп. – на 3 міс.;

14 грн. 20 коп. – на 1 міс.

Вартість одного примірника – 3 грн. 55 коп.

На 2-е півріччя:

22 грн. 32 коп. – на 6 міс.;

11 грн. 16 коп. – на 3 міс.;

3 грн. 72 коп. – на 1 міс.

Вартість одного примірника – 0 грн. 86 коп.

Павло Лебедєв: “Міністерство оборони України готове поглиблювати відносини з НАТО з усіх питань, що становлять взаємний інтерес з урахуванням позаблокового статусу нашої держави”

25 квітня відбулась зустріч Міністра оборони України Павла Лебедєва із заступником Генерального секретаря НАТО з питань політичних відносин і політики безпеки Послом Дірком Бренгельманном. В ході зустрічі сторони відзначили позитивну динаміку розвитку відносин України з Альянсом в оборонній сфері, одним зі свідчень чого стало затвердження на засіданні Комісії Україна-НАТО на рівні міністрів оборони в лютому поточного року Середньострокових пріоритетів співробітництва України з НАТО в оборонній сфері.

Сторони обговорили поточний стан реформування Збройних Сил України та перспективи подальшої участі Збройних Сил України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки. Павло Лебедєв наголосив на готовності Міністерства оборони України поглиблювати відносини з НАТО з усіх питань, що становлять взаємний інтерес з урахуванням позаблокового статусу нашої держави.

Послом Дірком Бренгельманном було наголошено на готовності Альянсу сприяти проведенню заходів реформування Зброй-

них Сил України та висловлено вдячність за активну участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки. Також ним було зазначено, що рішення України направити фрегат “Гетьман Сагайдачний” з вертольотом Ка-27 для участі в операції НАТО з боротьби з піратством “Океанський щит” та подальшим їх приєднанням до операції ЄС “Атланта” є “мудрим кроком української політики” і свідченням глибокої співпраці в трикутнику Україна – ЄС – НАТО. На-

прикінці зустрічі сторони висловили готовність реалізувати всі існуючі механізми співробітництва та прагнення до пошуку нових, більш ефективних форм партнерства.

www.mil.gov.ua

2 Крила України

БОЙОВА ПІДГОТОВКА

“Чумацький шлях – 2013”: практичну фазу розпочато

24 квітня у Збройних Силах України розпочалася практична фаза двостороннього дослідницького командно-штабного навчання “Чумацький шлях – 2013”.

Для практичного розіграшу епізодів, передбачених задумом навчання, з визначених аеродромів в небо піднялися екіпажі підрозділів тактичної авіації Повітряних Сил. На Вінниччині, зокрема, з аеродрому Гавришівка для ураження засобів ППО умовного противника був піднятий екіпаж з Миколаївщини на Су-25. Пілоти зі Старокостянтинова на Су-24М виконали практичне бомбометання на авіаційному полігоні Києво-Олександрівський. Дорозвідку об'єктів після нанесення повітряних ударів провів екіпаж Су-24МР. Варто зазначити, що при відпрацюванні завдань тактичного бомбометання екіпаж Су-24М використовував вказівки передового авіаційного навідника.

На фоні дій бомбардувальної авіації, винищувальна авіація виконувала завдання відбиття

нальоту авіації умовного противника, забезпечувала бойові дії ударної авіації та знищувала літаки розвідники умовного противника.

За словами командувача Повітряних Сил Збройних Сил

України генерал-лейтенанта Юрія Байдака, до навчання, яке передбачає дослідити перспективну систему управління проти-повітряною обороною держави, набути перспективними органами управління визначених спроможностей щодо планування застосування та управління угрупованнями військ, залучено підрозділи Повітряних Сил та Сухопутних військ Збройних Сил Украї-

ни. Для реального відпрацювання усіх питань, які передбачено дослідити в ході командно-штабного навчання, умовно створені два угруповання військ “Північні” та “Південні”. До їх складу, крім органів управління, пропорційно розподілено підрозділи тактичної авіації, зенітних ракетних та радіотехнічних військ Повітряних

Сил, а також частини протиповітряної оборони Сухопутних військ.

– Уже сьогодні розіграні декілька тактичних епізодів навчання, в ході яких досліджуватиметься здатність органів управління умовно створених “Північних” та “Південних” приймати рішення щодо застосування підпорядкованих військ як в ході нанесення авіаційних ударів під час наступальних дій, так і під час ведення проти-

повітряної оборони, – наголосив генерал-лейтенант Юрій Байдак.

Варто зазначити, що під час навчання використовуються певні стандарти підготовки сил і засобів за кожним тактичним епізодом. Це дозволить об'єктивно оцінити дії тих, хто навчається, та мати практичні алгоритми дій штабу керівництва. Крім того, для об'єктивного контролю при кожному органі військового управління створені групи, які хронометруватимуть та фіксуватимуть час, ступінь виявлення цілі, зміст прийнятих рішень сторін за усіма елементами тактичного епізоду.

Сергій Фурдик.
Фото Ю.Ігната.

Першим в небо піднявся командир

Першим у повітря піднявся сам командир бригади, який виконав повітряну розвідку погоди. Екіпажі виконували польотні завдання за планом бойової підготовки, відновлювали навички техніки пілотування за видами льотної підготовки, в тому числі польоти над визначеною акваторією Чорного моря. Незва-

ЛЬОТНА ЗМІНА

Дві льотні зміни поспіль відбулися в бригаді тактичної авіації Повітряного командування “Південь”, що дислокується на Миколаївщині. Польоти проходили під керівництвом командира бригади військового льотчика 1 класу полковника Володимира Помогайбо та виконувалися на літаках Су-25 і Л-39.

жаючи на те, що польоти виконувалися вдень і вночі в простих метеоумовах, сильний поривчастий вітер на аеродромі базування ускладнював не лише пілотування, а й зліт та посадку літаків. Та це не стало перешкодою льотчикам-штурмовикам для успішного виконання польотних завдань.

За підсумками двох льотних змін в бригаді було виконано більше чотирьох десятків вильотів, а загальний наліт склав понад п'ятдесят годин. Як зазначив командир бригади полковник Володимир Помогайбо, польоти пройшли без зауважень. Відмов авіаційної техніки не було, фактів порушень безпеки польотів також не виявлено. Він високо оцінив досягнення пілотів, майстерність інженерно-технічного складу та роботу підрозділів забезпечення.

Микола Цвіцінський.
Фото Василя Восводкіна.

ІНФРАСТРУКТУРА

Шлях у небо без вибоїн

Військовослужбовці батальйону аеродромно-технічного забезпечення бригади тактичної авіації, що на Івано-Франківщині, користуються кожним погожим днем, щоб відремонтувати пошкоджені під час зими об'єкти інфраструктури аеродрому.

– Відразу, як встановилась су-ха сонячна погода, ми провели експертизу всіх смуг, які використовуються під час польотів, – розповів командир БАТЗ підполковник Олександр Мосорюк. – Встановлені та відмічені місця ушкоджень, вибоїн тощо. Проведено розрахунок необхідних сил та засобів для ремонту смуг.

На даний момент вже відремонтовано 99 відсотків злітно-

посадкових та руліжних смуг. Усі небезпечні вибоїни, що утворилися після експлуатації аеродрому взимку, залиті спеціальним в'язким розчином. Отже, красені-винищувачі здіймаються у небо і повертатимуться на землю по рівній та безпечній поверхні. Тепер спеціалісти БАТЗ візьмуться за забезпечення орнітологічної безпеки польотів.

Тарас Грень.

ПІДГОТОВКА ДО РОТАЦІЇ

Минулого тижня на Миколаївщині відбулись заняття з бойового злагодження льотної складу нової ротації 18-го окремого вертолітного загону, який виконуватиме миротворчі завдання у Демократичній Республіці Конго. На Широколанівському загальновійськовому полігоні льотні екіпажі окремої бригади армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України взяли участь у відпрацюванні питань бойового застосування з різного виду маневру. В заході було задіяно 10 екіпажів бойових вертольотів Мі-24 і Мі-8.

Перевірка бойової майстерності – небо

За ходом підготовки пілотів спостерігали начальник армійської авіації Командування Сухопутних військ Збройних Сил України генерал-майор Валентин Пістрюга й начальник авіації місії ООН у Демократичній Республіці Конго Азам Айтяз. За словами командира 18-го окремого вертолітного загону чергової ротації полковника Андрія Когута, протягом занять всі екіпажі повністю виконали завдання на польоті й успішно вразили наземні цілі. Він також зазначив, що відібрані пілоти мають 1-й та 2-й клас й понад 1000 годин загаль-

ного нальоту. Бойове злагодження військовослужбовців нової ротації триватиме до кінця травня.

– Загальна програма підготовки льотної складу нової ротації передбачає 88 годин й складена вона з урахуванням того, що майбутнім льотчикам-миротворцям доведеться виконувати завдання в непростих умовах африканського високогір'я на максимально допустимих висотах, – підкреслив офіцер.

Сергій Даниленко.
м. Одеса.

Фото Олександра Шепельса.

ПОЗИЦІЯ

Україна розглядає головування в ОБСЄ як можливість зміцнення стабільності та безпеки в регіоні

Україна, яка нині головує в Організації з безпеки та співробітництва в Європі, зацікавлена у взаємодії з Парламентською асамблеєю ОБСЄ з усіх актуальних питань порядку денного.

– Головування України в ОБСЄ ми розглядаємо як реальну можливість зробити свій внесок у зміцнення безпеки і стабільності в регіоні, – заявив Президент України Віктор Янукович під час зустрічі з виконувачем обов'язків Президента Парламентської асамблеї ОБСЄ Вольфгангом Гроссруком.

Глава держави зазначив, що Україна налаштована на конструктивне співробітництво з країнами-учасницями ОБСЄ.

– Ми спрямовуємо зусилля на проведення відкритої, предметної дискусії з державами-учасницями ОБСЄ із запропонованих українським головуванням пріоритетів діяльності Організації. Розраховуємо на підтримку Парламентської асамблеї ОБСЄ, – сказав Віктор Янукович.

Президент також висловив переконання, що новий склад делегації України в Парламентській асамблеї ОБСЄ братиме активну участь у її роботі.

В.о. Президента Парламентської асамблеї ОБСЄ, у свою чергу, зазначив, що Україна завжди була активним учасником усіх процесів, які відбувалися як у рамках ОБСЄ, так і в рамках Парламентської асамблеї цієї організації.

– Українське головування в цій організації має свої пріоритети, і вона, дійсно, є активною країною у просуванні наших пріоритетів у тому, щоб реалізувати їх. Українська делегація у Парламентській асамблеї ОБСЄ завжди відіграла важливу роль, – сказав В.Гроссрук.

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

Уряд готує підвищення зарплат держслужбовцям з 1 липня

Прем'єр-міністр України Микола Азаров у соціальній мережі Фейсбук заявив, що Уряд готує рішення про підвищення зарплат державним службовцям місцевих адміністрацій з 1 липня цього року. Про це повідомляє Департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату КМУ.

– На останньому засіданні Уряду я дав Мінфіну та Мінсоцполітики доручення підготувати рішення Уряду про підвищення зарплати державним службовцям місцевих адміністрацій з 1 липня. Зараз таке рішення готується. Ми повинні знайти резерви для реалізації цього рішення, – сказав Глава Уряду.

Микола Азаров зазначив, що державні службовці – це той актив, на якому лежить важка ноша проведення реформ, виконання всіх тих великих завдань, які стояли і стоять перед нами. “Ми дійсно в боргу перед нашим активом”, – зазначив він.

Однак, як підкреслив Микола Азаров, завжди на першому плані перед Урядом стояла необхідність підвищення зарплати вчителям, лікарям, військовослужбовцям, чорнобильцям, пенсіонерам та іншим категоріям.

– І наш актив завжди залишався “на потім”. Звичайно, це неправильно. Але я хотів би, щоб Ви мене зрозуміли. В умовах крайньої обмеженості ресурсів ми намагалися в першу чергу врегулювати питання там, де зачіпаються інтереси більшості наших громадян, – зазначив він.

Юрій Бойко: “Україна має хороші перспективи для розвитку авіабудівної галузі”

АВІАПРОМИСЛОВІСТЬ

Україна має хороші перспективи для розвитку авіабудівної галузі як з обслуговування і модернізації вже випущених літаків, так і з виробництва нових. Про це в інтерв'ю газети “Урядовий кур'єр” заявив Віце-прем'єр-міністр України Юрій Бойко, передає “Укрінформ”. “Літаки виробництва ДП “Антонов” – це унікальні лайнери, світ визнав, що вони одні із найбільш надійних”, – зауважив Ю.Бойко.

“Ми випускаємо нові літаки “Антонов”, в нас дуже багато пропозицій і дуже великі перспективи, насамперед з російськими партнерами. Тому що історично виробнича кооперація була між Україною і Росією саме у виробництві цих літаків”, – сказав Віце-прем'єр-міністр.

Він додав, що наразі готується бізнес-план спільного підприємства з російськими партнерами з виробництва Ан-148.

“Цей літак користується попитом, до нього великий

інтерес з російської сторони”, – відзначив Ю.Бойко.

Він нагадав, що Україна недавно поставила два літаки в Туркменістан, і туркменські партнери зацікавлені в подальшій співпраці.

“Вони замовили ще два літаки, з цього приводу тривають переговори, – сказав Віце-прем'єр-міністр. – Планів з розвитку авіабудівної галузі багато, і вони будуть реалізовуватися”.

ТЕХНОЛОГІЇ

“Бориспіль” випустив власний мобільний додаток

Міжнародний аеропорт “Бориспіль” першим серед аеропортів України випустив мобільний додаток Kyiv Boguspiil, який допоможе пасажирам та тим, хто їх зустрічає, ефективніше планувати свій час в аеропорту та надасть додаткові можливості користування послугами летовища. Наразі завантажити програму можуть власники смартфонів під управлінням операційної системи Windows Phone. Невдовзі програма стане доступною для операційних систем iOS та Android.

Відтепер пасажирів “Борисполя”, перебуваючи в Duty Free чи ресторані, зможуть вільно проводити свій час і не відслідковувати інформацію про посадку на рейс на табло аеропорту. Необхідно лише підписатись на свій рейс в онлайн-табло, і програма повідомить користувача про початок посадки та вкаже на потрібний номер виходу. Для пасажирів, що прилетіли до Києва, Kyiv Boguspiil пропонує можливість замовити таксі, зателефонувавши до служби Sky Taxi прямо з додатку. Така ж послуга доступна для очочих забронювати кімнату в готелях аеропорту. Мобільну програму Kyiv Boguspiil можна вже зараз безкоштовно завантажити з магазину програм Windows Phone Store.

ДП “Антонов” має тверді контракти на 80 літаків

У портфелі замовлень ДП “Антонов” – 80 твердих контрактів на пасажирські літаки Ан-148-158. Про це в інтерв'ю журналу Forbes повідомив генеральний конструктор підприємства Дмитро Ківа, передає “Центр транспортних стратегій”.

– Сьогодні в нас є тверді контракти на 41 літак Ан-148 і 39 – Ан-158, – сказав Д.Ківа.

За його словами, ДП “Антонов” веде

переговори про поставки цих літаків з багатьма країнами, у тому числі країнами-членами НАТО. “Вони їх повністю влаштовують, єдина вимога – встановити на наші

літаки західні двигуни. Це потрібно, щоб одержувати сертифікати льотної придатності за західними нормами”, – уточнив Д.Ківа.

РЕФОРМИ

Новий проект Конституції України буде готовий до кінця травня

Серед пропозицій обговорюється скорочення кількості депутатів до 300 і двопалатний парламент. Про це сказав экс-Президент України, голова Конституційної асамблеї Леонід Кравчук, пише “Сьогодні”.

“Ми у вівторок розглянули і затвердили перший варіант підготовлених змін до Конституції, вирішили створити робочу групу, щоб уже разом привести всі пропозиції до одного стилю, щоб не перетікали одні думки з розділу у розділ. У 10-х числах, як травневі пройдуть, розглянемо знову їх на оргбюро і, думаю, вже розішлемо новий проект Конституції і презентуємо його 20-25 травня”, – зазначив він.

За словами Леоніда Кравчука, робота над Конституцією виявилася складнішою, ніж передбачалося, оскільки пропонується кілька доповнень, зокрема стосовно судової реформи, реформи правоохоронної системи. Також додадуться нові розділи: наприклад, про охорону Конституції.

Також, повідомив він, прописана буде відповідальність за недотримання Конституції посадовими особами, “тому що вона не повинна бути як заклинання, коли її ніхто не виконує”.

Нагадаємо, Президент України Віктор Янукович підписав Указ “Про Конституційну асамблею” 17 травня 2012 року. Згідно з документом, Конституційна асамблея – спеціальний допоміжний орган при Президентові України.

рейс, аеропорт, город, время ...

прилет вылет

PS 402 Франкфурт 17:50
терминал F ожидается 18:07

Крок за кроком до Саміту “Східного партнерства”

“УКРАЇНА – ЄС”

Секретар Ради національної безпеки і оборони України Андрій Клюєв та Член Європейської Комісії з питань розширення та Європейської політики суверенітету Штефан Фюле на зустрічі у Брюсселі 24 квітня підтвердили готовність до підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у листопаді цього року під час Саміту “Східного партнерства” у Вільнюсі та обговорили прогрес України у виконанні відповідних критеріїв. Йдеться про критерії, визначені у розвідці домовленостей, досягнутих під час Саміту Україна – ЄС від 25 лютого 2013 року.

Андрій Клюєв та Штефан Фюле підкреслили важливість досягнення українською стороною відчутного прогресу у ключових сферах до середини травня з метою створення сприятливих умов для прийняття Європейською Комісією рішення, необхідних для підготовки Угоди до підписання у листопаді.

Співрозмовники привітали рішення Європейського Парламенту про надання згоди на набуття чинності оновленої Угоди між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз як ще один важливий крок на шляху до лібералізації візового режиму. Андрій Клюєв поінформував Комісара ЄС про прогрес України в реалізації першої “законодавчої” фази Плану дій із лібералізації візового режиму і висловив сподівання на швидкий перехід до другої “імплементаційної” фази.

У контексті підготовки до Саміту “Східного партнерства” у листопаді у Вільнюсі Андрій Клюєв підтвердив цілковиту підтримку з боку України інтенсивного розвитку ініціативи “Східне партнерство” та зацікавленість української сторони у досягненні змістовних результатів зустрічі на найвищому рівні. Сторони висловили готовність забезпечити досягнення успіху Вільнюського Саміту “Східного партнерства”.

“Південні” готуються до практичної фази

На Одещині завершилася підготовка військ та сил умовного угруповання “Південні” до участі у активній фазі двостороннього дослідницького командно-штабного навчання “Чумацький шлях – 2013”.

Зокрема, здійснено переміщення озброєння та військової техніки визначених підрозділів на позиції, розгорнуто функціональні центри на об'єднаних командних пунктах за участю трьох органів діючих військових управлінь – Повітряного командування “Південь” Повітряних Сил, Південного оперативного командування, 6-го армійського корпусу Сухопутних військ Збройних Сил України, розгорнуто та перевірено системи зв'язку.

На підготовчому етапі управління угруповання “Південних” під керівництвом командира 6-го армійського корпусу генерал-майора Руслана Хомчака відпрацюють необхідні документи та доведуть уточнені завдання підпоряд-

кованим військам і силам.

Під час наступного етапу буде здійснено управління військами та силами оперативного командування в ході проведення військової операції. Учасники дослідницького командно-штабного навчання зосередяться на вдосконаленні умінь і практичних навичок офіцерів щодо планування операції, виконання функціональних обов'язків, злагодженості у діях особового складу груп управління, а також дослідять спроможність оперативного управління перспективної структури управління підпорядкованими військами.

Володимир Віват.
Фото Сергія Балановського.
м. Одеса.

Локаторники працюють в польових умовах

В межах двосторонніх дослідницьких командно-штабних навчань “Чумацький шлях – 2013” підрозділи радіотехнічної бригади Повітряного командування “Захід” виконали багатокілометрові марші та приступили до бойової роботи з польових позицій.

– Два наші окремі радіолокаційні взводи, які дислокуються на Рівненщині, отримали завдання виконати марші на 390 і 405 кілометрів, – розповідає заступник командира батальйону з виховної роботи майор Віктор Олійник, – екіпажі радіолокаційних станцій у складі трьох великогабаритних автомобілів з причепами вчасно прибули у визначений район, розгорнули ввірену техніку і за наказом приступили до ведення радіолокаційної розвідки.

Також марш на відстань 400 кілометрів виконав окремий радіолокаційний взвод з Чернівецької області.

– Наші підрозділи час від часу отримують наказ на виконання маршів та розгортання для роботи в польових умовах, – розповідає заступник командира батальйону з виховної роботи майор Любомир Попюк, – однак взвод капітана Володимира Андреева таке завдання виконує вперше. Це серйозний іспит для командира і його підлеглих. Наразі з бойовим завданням підрозділ справляється успішно. Водії та автомобільна техніка не підвели. Марш виконаний згідно зі встановленим терміном. Зараз взвод розгорнув свою техніку на Вінничині і перебуває в готовності до виконання радіолокаційної розвідки. Підрозділ працює автономно. Люди забезпечені всім необхідним для бойової роботи – харчування здійснюється безпере-

бійно, є комфортні місця для відпочинку, військовослужбовці можуть дивитись телевізор, слухати радіопрограми та читати газети. На морально-психологічний стан взводу така робота в межах навчань впливає позитивно. Люди відчувають свою потрібність державі, прагнуть перевірити свої навички в польових умовах та навчитись нового.

Загалом до навчань залучені всі, без винятку, підрозділи бригади. Їхньою роботою з командного пункту керує командир бригади полковник Михайло Донченко.

– Керівний склад бригади уважно аналізує дії підпорядкованих батальйонів, рот і взводів, – каже він, – наразі з поставленими завданнями локаторники справляються успішно. Вони готові до роботи за новими ввіденими.

Владислав Назаркевич.
“Крила України”.

Для трьохсот – відпочинок, а для двох – подарунок!

У Збройних Силах України триває двостороннє дослідницьке командно-штабне навчання “Чумацький шлях – 2013”, в рамках якого передбачається дослідити перспективну систему управління протиповітряною обороною держави, набути перспективними органами управління визначених спроможностей щодо планування застосування та управління угрупованнями військ.

Визначені підрозділи видів Збройних Сил України, залишивши пункти постійної дислокації, на місцях вже відпрацьовують деталі навчання та узгоджують окремі питання взаємодії.

Зокрема, на Вінничині різноманітні питання навчання відпрацьовують військовослужбовці штабів 13-го армійського корпусу, Західного оперативного командування Сухопутних військ та Повітряного командування “Захід” Повітряних Сил. Вже декілька днів поспіль, включаючи вихідні дні, понад 300 офіцерів та військовослужбовців військової служби за контрактом з Рівненщини та Львівщини наполегливо працюють, виконуючи завдання навчання. А ось у рамках організації дозвілля учасників навчання в один із вихідних днів пройшов концерт, який колегам подарували митці у погонах, артисти Центру військово-музичного мистецтва Повітряних Сил Збройних Сил України. Під керівництвом начальника Центру – начальника військово-оркестрової служби Повітряних Сил майора Романа Берегового військової оркестранти, а також танцюристи та солісти ансамблю “Крила України” подарували гостям Він-

ничини прекрасну концертну програму. А наступного дня учасників навчання відвезли на цікаву екскурсію до Вороновицького музею історії авіації та космонавтики України та Музею кобзарського мистецтва (меморіальної кімнати-музею кобзаря Володимира Максимовича Перепелюка). Як і концерт, екскурсія дуже сподобалася учасникам навчання, і вони провели дозвілля з ко-

ристу для власного світогляду й відпочили душею під час концерту.

За словами заступника командира 13-го армійського корпусу з виховної та соціально-психологічної роботи полковника Володимира Яцентюка, завдяки подібним заходам морально-психологічний дух військовослужбовців підноситься, і всі вони готові якісно виконати поставлені командуванням завдання.

Ну, а особливо приємним концерт митців у синіх авіаційних одностроях був для двох іменинників із числа учасників навчання. Так, саме того дня свої дні народження святкували офіцер командного центру 13-го армійського корпусу Сухопутних військ майор Олексій Антошин та планшетист роти забезпечення пунктів управління командного пункту Повітряного командування “Захід” Повітряних Сил солдат військової служби за контрактом Оксана Перейма. Для цих військовослужбовців концертна програма вінницьких військових артистів була не просто приємною – вона стала справжнім подарунком до свята!

Олексій Тригуб.
Фото Сергія Фурдика.

У перерві між вильотами

Бригада тактичної авіації імені Петра Франка, що дислокується у Старокостянтинівському гарнізоні, активно бере участь у навчанні “Чумацький шлях – 2013”. Особовий склад бомбардувальної бригади успішно виконує навчально-бойові завдання. Цьому сприяє високий рівень професійної підготовки, а також піднесений патріотично-бойовий настрій, що створюється під час навчань колективом 42-го гарнізонного Будинку офіцерів.

Так, 25 квітня за ініціатииви командира бригад полковника Миколи Коваленка, заступника командира з виховної роботи підполковника Миколи Старушика та начальника 42-го гарнізонного Будинку офіцерів підполковника Євгена Блискуна на аеродром Старокостянтинів вийшла концертна бригада 42-го ГБО. Прямо на стоянці для літаків у перерві між вильотами бойовий дух авіаторів піднімали піснями й танцями артисти – методист будинку офіцерів Ірина Шликова, завідувач радіовузла Сергій Чеплаков, інструктори Катерина Аргунова, Анастасія Браун та Ірина Качан. Льотний та технічний склад із задоволенням слухав запальні музичні композиції, з посмішкою реагував на влучні жарту ведучої про службу та бойову підготовку.

Формування у військовослужбовців необхідного морально-психологічного стану та культурно-виховна робота – це важливі складові у підтриманні боєздатності Українського війська та створенні позитивного іміджу Збройних Сил України. 42-й гарнізонний Будинок офіцерів плідно працює над задоволенням духовних та естетичних потреб військовослужбовців Старокостянтинівського гарнізону, популяризує військову службу за контрактом та створює комфортні умови для успішного виконання особовим складом бойових завдань.

Військовослужбовці авіабригади постійно залучаються до культурно-виховних заходів. І навіть під час навчань авіатори із задоволенням переглянули концертну програму, активно аплодували та дякували агітбригаді 42-го ГБО за професійні виступи та гарний настрій.

Андрій Агєєв.

ПРИСЯГА

Служу народу України

23 квітня в окремій базі забезпечення Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, де командиром полковник Олександр Онищук, відбувся урочистий ритуал складання Військової присяги на вірність Українському народові військовослужбовцями військової служби за контрактом.

За словами заступника командира військової частини з виховної роботи підполковника Андрія Швеця, цьому священному ритуалу передували 30-денні спеціальні навчальні збори, під час яких юнаки вивчали і складали заліки зі знання Статутів Збройних Сил України, стройового вишколу, стрілецької, тактичної, фізичної, військово-медичної, інженерної підготовки тощо.

Наша частина вже на 75 відсотків укомплектована військовослужбовцями військової служби за контрактом, – говорить підполковник Андрій Швець, – гадаю, що найближчим часом цей відсоток збільшиться. Вплине на це підвищення грошового забезпечення для даної категорії військовослужбовців, яке вже найближчим часом відбудеться. У Вінниці, незважаючи на те, що це обласний центр, молоді не так легко знайти роботу.

Як повідомили в управлінні особового складу штабу Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, з початку року на військову службу за контрактом до військових частин виду вже прийшли понад 700 юнаків та дівчат. Новобранці-контрактники частин зв'язку, зенітних ракетних та радіотехнічних військ проходять фахову підготовку в навчальних центрах Повітряних Сил Збройних Сил України.

Сергій Фурдик. м. Вінниця.

ЗАХИСНИК ВІТЧИЗНИ

Фахівець своєї справи – так можна сказати про заступника командира авіаційної ескадрильї – начальника інженерно-авіаційної служби ескадрильї майора Віктора Калішенка.

Народився і виріс Віктор Леонідович в авіагарнізоні, у Миргороді. Свою військову кар'єру розпочав в 1987 році, вступивши до військового авіаційно-технічного училища. Після його закінчення в 1990 році був направлений для проходження служби до авіаційного полку, що дислокувався у білоруському місті Бобровичі. Так молодий лейтенант отримав свого першого залізного птаха, обійнявши посаду старшого авіаційного техника літака. Через деякий час, коли Україна проголосила Незалежність та державний суверенітет, лейтенант Калішенко був переведений до бомбардувального авіаційного полку в авіаційному гарнізоні Старокостянтинів – також на посаду старшого авіаційного техника.

У 2005 році офіцер був призначений на посаду заступника командира авіаційної ескадрильї – начальником ІАС ескадрильї. А вже наступного року він заочно закінчив Національний аерокосмічний університет ім. М.Є.Жуковського "Харківський авіаційний ін-

Інженер ескадрильї з дипломом "Жуковки"

ститут" і отримав повну вищу освіту.

"Розумний, ширий, чуйний, душевний, ініціативний", – саме так відгукуються про майора Віктора Калішенка його підлеглі та співслужбовці, тому й не дивно, що у військовому колективі він користується чималим авторитетом. Накопичений за час служби великий життєвий та професійний досвід Віктор Леонідович із задоволенням передає підлеглому особовому складу, навчаючи його людяності, порядності, відповідальності та компетентності у своїй справі.

Неодноразово офіцер брав участь у масштабних командно-штабних навчаннях, де під його вмілим керівництвом інженерно-технічний склад виконував всі поставлені завдання з високою якістю, за що був відзначений керівним складом частини та вищим командуванням.

Офіцерська інтелігентність, професіоналізм, розумна ініціативність і відповідальність, мужність та сміливість разом із товариськістю та доброзичливістю – всі ці риси майора Віктора Калішенка характеризують його не тільки як справжнього офіцера, але й людину з великої літери. Його високі досягнення стали гідним прикладом для наслідування молодими офіцерами.

Ірина Колонтай. м. Старокостянтинів.

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

І як він стріляє?

Триста учнів шкіл, ліцеїв та училищ Кам'янка-Бузького та Радехівського районів два дні провели в Львівському зенітному ракетному полку

Відвідування військової частини – спільна ініціатива керівників місцевої влади, чиновників районного відділу освіти та військових. Захід пройшов в межах шкільного предмету "Захист Вітчизни".

– Ми практично щороку приймаємо у себе місцевих школярів, але нині їх було найбільше – учні приїхали на дев'яти автобусах, – розповідає тимчасово виконуючий обов'язки заступника командира полку з виховної роботи майор Олександр Корзун. – Спершу ми організували для дітей екскурсію управління полку. Капітан Ганна Петренко в Кімнаті бойової слави розповіла учням про історію, бойовий шлях та завдання нашої частини. В мирний час наші дивізіони виконують бойову роботу – несуть бойове чергування в системі протиповітряної оборони країни. На озброєнні полку – потужні зенітні ракетні комплекси С-200 та С-300. Наші військовослужбовці захищають від удару з повітря насаперед Львівщину, відтак, і полк носить почесне найменування "Львівський". Потім школярі побували в спальних приміщеннях, в спортзалі, в клубі і автопарку. Напевно, багато хто з них чув про армійську службу від старших друзів. А ми вважаємо, що краще один раз побачити, ніж сто разів почути.

Після екскурсії управління полку школярі приїхали до розташування першого дивізіону. Тут їх зустрів командир цього підрозділу підполковник Олександр Миронюк. Він розповів учням про ввірене йому та його підлеглим грізне озброєння – зенітний ракетний комплекс С-200. Він здатний вразити цілі на відстані до 240 кілометрів та висоті до 40 кілометрів. Та головним і найцікавішим заходом тут стало виконання вправи вогневої підготовки – стрільби з автомата Калашникова АК-74. Школярі спершу навчилися розбирати і збирати автомат, який визнаний одним з найнадійніших і найбільш поширених в світі, а потім і власноруч виконали постріли по мішенях.

– Я дуже радий, що нам вдалося при-

везти в цю частину школярів, – каже викладач предмету "Захист Вітчизни" підполковник запасу Григорій Демчук, – мої учні отримали чимало вражень. По-перше, побачили на власні очі те, про що я розповідав їм на заняттях, по-друге, самостійно виконали вправу вогневої підготовки. По-третє, переконалися, що в армії можна цікаво і корисно провести час. Тут служать професіонали, дружній і доброзичливий колектив. Думаю, багато хлопців задумуються – а чи не поєднати своє життя з армійською службою? Та й захисники нашої Вітчизни потрібні. Призов в армію зараз дуже нечисельний, тож для значної частини тих юнаків, які зараз тут стріляли, це може стати єдиним досвідом армійського життя-буття.

Військові кажуть, що радо підтримали проведення в полку таких занять ще й заради інформування допризовної молоді про можливість військової служби за контрактом.

– Ми активно агітуємо молодь приходити до нас і служити на контрактній основі, – зазначає заступник командира дивізіону з виховної роботи майор Валерій Оліферчук, – наші пропозиції досить привабливі. Адже полк займається цікавою і важливою роботою. Ми щохвилини, щогодини цілодобово охороняємо наші повітряні кордони. Відтак, вся життєдіяльність частини спрямована на виконання цього завдання державної ваги. Ми пропонуємо стабільне і динамічно зростаюче грошове забезпечення. Уже цього місяця наші контрактники отримають на двадцять відсотків більше, у вересні грошове забезпечення збільшиться ще на двадцять відсотків і у наступному році має сягнути шести тисяч гривень. В наших військових колективах панує атмосфера справедливості, існує військово товариство. Тож

служити за такими принципами просто і цікаво. Навіть за несення бойового чергування передбачені доплати і додаткові вихідні дні. До того ж, немісцевим ми можемо надати службове житло. Одним словом – служити можна. Для наочності і зручності ми розробили "Запрошення на військову службу за контрактом". В ньому вказали, які професії можна освоїти в армії і на яких посадах служити. Розповіли про соціальні гарантії та інші можливості та перспективи. Це "Запрошення" ми розповсюджуємо в навчальних закладах району. Роздали його і зараз майбутнім захисникам Вітчизни.

Можливість служити за контрактом зацікавила юнаків. Вони ставили військовослужбовцям багато питань. Уважно слухали та міркували.

– Нам тут сподобалось, – казали військовим учні Ігор Дерев'яно, Іван Галілей та Дмитро Школик, – ми побачили, що військові займаються реальною бойовою роботою. Та найважливішим є питання грошового забезпечення. Якщо за нього можна буде гідно жити, то ми з задоволенням прийдемо сюди служити.

Владислав Назаркевич. "Крила України". Фото автора.

ПРИЗОВ

"Десята" команда"

Особливу команду призовників за номером "10" відправлено з Харківщини для проходження строкової військової служби в окремому полку Президента України. Напередодні в рамках кампанії "Весна-2013" військкоматами регіону успішно відібрано 17 юнаків з числа бажаючих потрапити служити до столиці.

– Ці хлопці, без перебільшення, є найкращими за багатьма показниками. Служитимуть вони у найелітнішій військовій частині нашого війська. Зустріч в аеропорту та супроводження перших осіб держави і світу – ось їхнє основне завдання. Вони, так би мовити, будуть обличчям усіх наших Збройних Сил, – пояснив Харківський обласний військовий комісар полковник Олексій Середа.

Критерії, за якими відбувався відбір юнаків у столичну команду, наступні: зріст не нижче 185 сантиметрів, бездоганне здоров'я, фотогенічне обличчя та відсутність проблем із законом у близьких родичів.

Супроводжував "президент-

ську" команду до столиці начальник служби РХБ-захисту окремого полку Президента України майор Андрій Кальченко.

– Служба наших солдатів сповнена урочистих подій та участі у військових парадах. Проте, аби мати добру виправку, почесні вартові щодня по шість годин проводять на стройовому плацу, вдосконалюючи свій стройовий крок. Це важка, але й почесна робота. Щодо мене, то я також є постійним учасником урочистих проходжень військ і проводжу чимало часу на плацу. Адже в нашому полку вимоги до стройової підготовки однакові для усіх, – розповів майор Андрій Кальченко.

На початку відбору рекрутів

для служби у Президентському полку на збірному пункті Харківського обласного військкомату зібралось понад 60 чоловік. Цих кандидатів для проходження служби у Києві відібрано райвійськкоматами з усіх куточків регіону. При цьому усі юнаки бажають потрапити в "десяту" команду.

– Такий конкурс, приблизно чотири чоловіки на одне місце, обумовлюється великими перспективами, які відкриваються перед солдатами цього полку після звільнення у запас. Так, із досвідом служби в окремому полку Президента України, вони претендуватимуть на працевлаштування у будь-якій силовій структурі, а за наявності вищої освіти – і на офіцерські погони,

– зазначив полковник Олексій Середа.

Після усіх перевірок кандидатів для служби в окремому полку Президента України офіцери військкомату поступово відібрали необхідну кількість юнаків, які підійшли за всіма критеріями.

– Серед новобранців-щасливчиків, які поїхали до Києва, в ос-

новному мешканці Дергачівського та Лозівського районів. Саме ці сільськогосподарські райони традиційно славляться призовниками із міцним здоров'ям, – додав полковник Олексій Середа.

Дмитро Горбунов. м. Харків. Фото Дмитра Чалого.

“За чисте довкілля”

20 квітня у Міністерстві оборони України відбулися заходи з озеленення та благоустрою території. У всеукраїнській толоці взяли участь заступник Міністра оборони України – керівник апарату Володимир Можаровський, перший заступник начальника Генерально-го штабу адмірал Ігор Кабаненко, керівний та особливий склад оборонного відомства та Генштабу.

Зокрема, біля головної будівлі та на території вони висадили 14 туй і беріз.

День довкілля також відбувся і на території Національного університету оборони України ім. І. Черняховського. З самого ранку вій-

ськовослужбовці строкової служби підрозділів забезпечення прибрали прилеглу територію, обрізали гілля та побілили дерева. А представники Міноборони та керівний склад університету висадили 12 берізок.

Перший заступник Міністра оборони України Олександр Олійник особисто взяв участь у проведенні весняної толоки у Львові.

Перший заступник Міністра оборони України Олександр Олійник проінспектував участь військовослужбовців Львівського гарнізону у всеукраїнському Дні довкілля. Зокрема, заступник керівника вітчизняного оборонного відомства особисто взяв участь у проведенні весняної толоки. На території Львівського обласного госпіталю інвалідів війни та репресованих ім. Ю. Липи, що у Винниках, він разом із головою Львівської облдержадміністрації Віктором Шемчуком, начальником Львівського гарнізону генерал-лейтенантом Павлом Ткачуком, командувачем Західного оперативного командування генерал-майором Віктором Ганущаком та начальником Військово-медичного клінічного центру Західного регіону полковником медичної служби Іваном Гайдою посадили туй та катальпи.

Як відзначив перший заступ-

ник начальника Львівського обласного управління лісових і мисливських господарств Ярослав Целень, на території лише цього медичного закладу упродовж дня

хідного і масштабного заходу.

За його словами, у всеукраїнському Дні довкілля на території міста Львова взяли участь близько 4000 людей у погонах. Підго-

товка до цього дня проводилась завчасно. У начальника гарнізону відбулася нарада із головами райдержадміністрацій міста, де було вивчено потреби і основні напрямки робіт. Відтак, офіцери та солдати військових частин, курсанти Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, студенти військових кафедр були розподілені для прибирання найбільших парків міста, наведення ладу на територіях ліку-

вальних закладів, дитячих будинків, навчальних установ тощо.

– Я побачив, що військовослужбовці гарнізону старанно і організовано працюють на закріплених на сьогодні за ними об'єктах. Гадаю, що їхнє старання піде на користь усій громаді міста, – підкреслив, підбиваючи попередні підсумки толоки у Львові, перший заступник Міністра оборони України Олександр Олійник.

У Командуванні Повітряних Сил Збройних Сил України особисто командувачем Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенантом Юрієм Байдаком та керівним складом виду в рамках акції “Посади дерево” було висаджено близько 20 молодих дерев.

Загалом, під час проведення заходів “Дня довкілля” військовослужбовцями з'єднань та військових частин Повітряних Сил Збройних Сил України було висаджено 9365 дерев, 3137 кущів, упорядковано близько 28 тисяч квадратних метрів газонів (квітників), прибрано 95 місць бойової слави. В цілому площа прибраних територій склала 1609 гек-

тарів й 44 кілометри очищеної берегової смуги.

До побілки фасадів будівель, парканів, фруктових дерев, розбивки клумб, висадки квітів та

дерев залучалося понад 14 тисяч осіб особового складу та майже 150 одиниць автомобільної та спецтехніки.

Прес-центр КПС ЗС України.

На чолі з командиром генерал-майором Аркадієм Вашутиним, з позитивним настроєм та величезною відповідальністю за виконання поставлених завдань особовий склад Повітряного командування “Центр” приступив до наведення порядку після цьогорічної зими.

Протягом дня, військовослужбовці впорядкували прилеглу до частин території, скопали клумби, побілили дерева та бордюри, попідчищали старі дерева і гілля. За попередніми підрахунками, військовослужбовці ПвК висадили декілька тисяч дерев.

**Любов Киналь.
м. Васильків.**

Військовослужбовці Івано-Франківського гарнізону взяли активну участь у всеукраїнській толоці. Як зазначив заступник Івано-Франківського обласного військового комісара підполковник Любомир Демчук, працівники та військовослужбовці ОВК з розумінням та ентузіазмом поставились до прохання командування навести лад не лише у своїх приміщеннях, але й на території установи.

– Участь у толоці взяло сто відсотків членів нашого колективу, – наголосив підполковник Любомир Демчук. – Протягом дня всі ми не лише помили вікна у приміщенні військомату і прибрали територію, але й висадили кілька десятків дерев.

Також багато зробили і військовослужбовці Івано-Франківської бригади тактичної авіації та батальйону радіотехнічного забезпечення. Вони прибрали не лише свою територію, а й допо-

могли навести лад на вулицях, поруч з частиною. Побілили та відремонтували бордюри і огорожу. Навели лад на газонах, висадили квіти. Загалом вивезли понад три тонни сміття, яке залишила по собі зима. Кульмінаційним моментом заходу стало встановлення біля гуртожитку, де мешкають родини військових авіаторів, сучасного ігрового дитячого майданчика.

Тарас Грень.

До Дня довкілля командуванням Варшавсько-Одеської ордену Суворова III ступеня зенітної ракетної бригади, що на Одещині, було сплановано низку заходів щодо озеленення внутрішньої та зовнішньої території, прибирання місць технічного обслуговування техніки та господарської діяльності. На жаль, життєдіяльність військових підрозділів не можлива без втручання у природне середовище, тому військові, як ніхто, розуміють необхідність проведення екологічних заходів.

Основним ініціатором якісного проведення заходів вже не перший рік в частині виступає заступник командира з тилу підполковник Сергій Бондаренко. Він щороку займає активну позицію під час планування заходів екологічної спрямованості, які стають дедалі більш продуманими та ефективними. Зважаючи на те, що воїни-ракетники несуть постійне бойове чергування, тому в один день не можливо задіяти увесь особовий склад. Тому було прийнято рішення на проведення Дня довкілля у декілька етапів протягом кількох днів.

За словами начальника служби РХБЗ та екологічної безпеки частини майора Віктора Томіна, особовим складом було висаджено майже 200 дерев та кущів, облаштовано близько 1000 кв. м клумб, на яких посіяно більше 15 видів насіння квітів, вивезено 12 куб. м сміття, ліквідовано 2 стійких звалища, зібрано 200 кг металобрухту, випущено 6 тематичних стінгазет. На території військової частини та навколо побілено більше 500 дерев, бордюри внутрішніх доріг та тротуарів “одягнули” святковий білий колір. Загалом у заходах взяли участь дві сотні військовослужбовців.

У ці дні ракетники не забули й про санітарний стан пам'ятних місць Великої Вітчизняної війни, яких навколо героїчної Одеси чимало. Тому військовослужбовці підрозділів частини завзято попрацювали і біля цих місць. Працювали не тільки строковики, а й офіцери разом зі своїми родинами.

Усі заходи координував та очолював начальник

тилу частини підполковник Сергій Бондаренко, який разом з офіцерами та військовослужбовцями служб тилу особисто висадив понад десяток дерев. До речі, біля штабу тилу протягом багатьох років росте фруктовий сад, висаджений офіцерами-попередниками, і щороку він лише збільшується та примножується. Адже у цьому колективі добре розуміють, що матінка Земля – це наш спільний дім, який так само спільно слід зберігати та охороняти.

**Михайло Котелевський.
Спеціально для “Крила України”.**

“Про нас мало хто знає, проте без нас – ніяк”

Серед підрозділів Повітряних Сил Збройних Сил України немало й таких, котрі дислокуються за десятки кілометрів від розташування штабу. Та й серед таких підрозділів Станція дальньої радіонавігації, якою віднедавна командує майор Олександр Гарбузов, по-своєму унікальна. Адже підрозділ дислокується на околиці Луганська, а штаб частини – за сотні кілометрів, у Вінниці.

– Історія нашого підрозділу розпочинається в середині 80-х років минулого сторіччя, точніше, з 1987 року, – розповідає командир. – Тоді з поволзького полігона Ахтубінськ сюди прибули наші автомобілі – рухома станція дальньої радіонавігації. Там їх замінили на більш досконалі. Для нашого пересувного комплексу вибрали місце на околиці Луганська, побудували казарму. Та “пересувною” наша станція так і не стала: де встановили більше двадцяти п’яти років тому, там і стоїмо. З тих пір все так і залишилось: і казарма, і антенно-мачтова система, і самі автомобілі, й апаратура, яка добросовісно служить нам уже не один десяток років. І, ми впевнені, так само надійно слугуватиме й далі.

Американський аналог – система LORAN – справно працює до сих пір і вдосконалюється, навіть незважаючи на те, що вже не одне десятиліття там експлуатують космічну систему глобального позиціонування, відому у нас як GPS. Та й в Росії, попри просування космічної ГЛОНАСС, система дальньої радіонавігації з роками лише удосконалюється.

– Надійність роботи нашої системи перевіряється постійно, – розповідає командир. – Бомбардувальники та транспортні літаки українських Повітряних Сил обладнані відповідними приймачами. Як тільки вони здіймаються в небо, починається й наша бойова робота. Почастішали льотні зміни – у нас збільшилась кіль-

Начальник станції майор Олександр Гарбузов.

тримувати справність цих військових раритетів. Адже такого обладнання вже давно не випускають, а тим більше – не закуповують. Та й скористатися випробуваним в багатьох підрозділах і частинах ЗС України методом оновлення існуючої бойової техніки за рахунок розукомплектування виведеної з експлуатації, теж не можна: скільки станцій дальньої радіонавігації було на Україні на момент розпаду Радянського Союзу, стільки й працює сьогодні. Та станція поблизу Луганська працює, так само надійно слугуючи орієнтиром для літаків, як і десятки років тому. Блоки, що виходять з часом з ладу, ремонтують місцеві умільці. Їх

ційне училище радіоелектроніки. За час нашого навчання воно кілька разів міняло свою назву, проте ми – чи не останні отримали фахову освіту в галузі дальньої радіонавігації. Начальник апаратного відділення капітан Олексій Луганський, котрий теж навчався в Харкові, спеціалізацію отримав вже тут, на нашій станції. І зі своїми посадовими обов’язками справляється.

Звичайно, три офіцери – не повна штатна чисельність офіцерського складу станції дальньої радіонавігації. Та більше немає. Вакантні посади чекають наступних випускників видового навчального закладу. Нехай і освіту отримують не за профілем, проте з часом і вони освоють невідому техніку, адже фахівців дальньої радіонавігації в Україні вже кілька років готують лише шляхом перенавчання безпосередньо на робочому місці.

Старший радіотелеграфіст старший солдат Ірина Остапенко.

Та станція – це не лише антени та спеціальна апаратура в кунгах, а більше десятка автомобілів, стаціонарна апаратура в казармі, величезна територія, котра потребує постійного догляду. Для цього потрібен чималий штат і напружена робота всього колективу. Колись так і було. Станцію обслуговувала чи не сотня військовослужбовців. З часом їх стало все менше й менше. Але обов’язків не зменшувалось, доводилося постійно вчитися, вдосконалювати свою майстерність. Сьогодні кожен підлеглий майора О.Гарбузова володіє кількома суміжними спеціальностями. Всі водії – лише II класу. Досвідчені радіотелеграфістки однаково впевнено почуваються і за телеграфним апаратом, і біля комутатора. Офіцери – спеціалісти I та II класу. Взаємозаміна майже повна.

Водії та зв’язківці завжди працюють разом: ходять в наряди,

обслуговують автомобілі, чергують, ремонтують обладнання, підтримують в належному стані свої приміщення та територію частини. По-іншому в цьому віддаленому підрозділі не можна. Опалення – невеличка котельня. Чергова зміна рубає дрова та підкидає в котел вугілля. Цього року місцева КЕЧ завезла його стільки, що вистачило на цілу зиму. В казармі – все необхідне і для проведення занять, і для підготовки водіїв, спортивний куточок. Медпункт і апаратні. Казарма, яку здали в експлуатацію в далекому вже 1989 році, вперше цього року весною відчула, що таке капітальний ремонт. Вже перекрыли шифер, на черзі – підлога. Та й до нинішнього капітального ремонту казарма покинутою не виглядала. Все чисто. Меблі на своїх місцях, полагоджені. Все своїми руками.

Серед складових успішної роботи – вже багато років, як в підрозділі служать лише контрактники.

Оператор відділення зв’язку старший солдат Алла Полухович.

– У нас сьогодні немає військовослужбовців до тридцяти років, – говорить майор О.Гарбузов. – Водії старший сержант Олександр Зайцев та сержант Анатолій Удовенко мають досвід участі у миротворчих операціях. Старший сержант Олександр Зайцев був у свій час у складі миротворчого контингенту у колишній Югославії та в Іраку, сержант Анатолій Удовенко – в Іраку. Та й інші контрактники мають чималий досвід військової служби, котрий дозволяє якісно та своєчасно виконувати всі поставлені завдання. Попереду підрозділ чекає “зміна поколінь”. Зараз станція майже укомплектована за штатною чисельністю, та у багатьох військовослужбовців нинішній контракт – останній: вони вислужили встановлені граничні терміни служби за віком. Скоро 45 – і звільнення в запас. Отож, будемо набирати нових водіїв та зв’язківців, допомагатимемо їм освоювати військовий фак.

Та це ті проблеми, котрі можна вирішити, і їх успішно вирішують у віддаленому підрозділі. Проте військовослужбовцям дошкуляють, і не абияк, “глобальні” проблеми українських Збройних Сил. Встановлені відповідними наказами військової форми одягу отримували крайній раз ще три роки тому. Звичайно, в лахмітті на службу ніхто не приходить, всі акуратно одягнені у військовий однострій. Та це вже – власним коштом. Найближча військова медична установа, котра дає довідку про звільнення від виконання службових обов’язків за медичними показниками, – у Харкові, більше 300 кілометрів. ГРВІ – п’ять годин автомобілем або десять поїздом – і є довідка.

Та, незважаючи на проблеми, на віддаленій станції дальньої радіонавігації у майбутнє дивляться з оптимізмом.

– Нас не лякає реформування, – говорить майор Олександр Гарбузов. – Вже не раз найвищими посадовими особами нашої держави було заявлено, що “бойові” частини скорочувати не будуть. Ми – бойова частина. За роки служби я переконався, що хоча про нас мало хто знає, проте без нас – ніяк.

Віктор Гедз.
“Крила України”.
Фото автора.

Водії сержант Валерій Панік та сержант Анатолій Удовенко.

кість не тільки денних, а й нічних чергувань. Не раз доводилося впевнюватися, що наша система навіть сьогодні, коли приймачі GPS є ледь не в кожного, теж затребувана. Якось льотчики нам розповіли, що одного разу в польоті тричі відмовляла система GPS. Та літак з вражаючою іноземців точністю вийшов на аеродром завдяки надійній роботі якраз нашої системи.

Говорячи про надійну роботу, командир, звичайно, лише мимохідь згадує, як вдається під-

три, і в усіх на плечах – офіцерські погони. Майор Олександр Гарбузов та його заступник старший інженер майор Володимир Паламарчук свого часу отримали відповідну освіту в Харківському інституті льотчиків.

– Ми обидва – Ленінградські суворовці, до труднощів готували себе ще з юнацьких років, – розповідає майор Олександр Гарбузов. – Я випускник 1991 року, мій заступник – 1990. Та й подальший шлях у нас був однаковий – Харківське вище військово-авіа-

Патріотичне виховання в Збройних Силах України: потреби сучасності...

Утворення якісно нових, невеликих за чисельністю, всебічно підготовлених, мобільних та боездатних Збройних Сил України потребує визначення нових ідеологічних і світоглядних орієнтирів виховання духовності військовослужбовців, в тому числі й патріотичних засад діяльності Збройних Сил як інституту держави, призначеного виконувати конституційні завдання щодо оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності. Актуальність проблеми обумовлена тим, що існуюча система роботи з особовим складом Збройних Сил потребує посилення ідеологічної складової патріотичного виховання особового складу, спрямованої на формування світогляду воїна – захисника Вітчизни, громадянина і патріота, усвідомлення ним особистої відповідальності за захист Батьківщини.

Становлення української державності формує об'єктивну потребу в стабілізуючих елементах як на загальносоціальному, так і на індивідуальному рівнях. Особливо відчутною стає потреба в патріотизмі як інтегруючій основі, що надає державі і суспільству цілісності, стійкості та довговічності. Патріотизм являє собою особливо значиму цінність, адже є основою єднання, гармонізації сучасного українського суспільства, збереження його самотності та культурної своєрідності в багатовимірному глобалістичному світі.

Патріотизм – це ціннісне відображення в свідомості людини ставлення до Батьківщини, що виражається в соціальній активності та цілеспрямованій діяльності задля її блага. У такому розумінні патріотизм як соціокультурна цінність виступає в якості найважливішого компонента формування української нації. Вітчизна є соціокультурною основою і об'єктом патріотизму. Особистість, що реалізується в контексті суспільних відносин є основним суб'єктом патріотизму. Патріотизм виступає в єдності духовної, громадянської і соціальної активності особистості, соціальної групи, спільноти, що усвідомлює свій нероздільний зв'язок з Вітчизною, реалізує соціокультурну значимість Вітчизни у своїй діяльності.

У відношенні до Батьківщини людина ідентифікується як громадянин. Раціональний рівень патріотизму неможливий без усвідомлення національних інтересів. Національний інтерес виражає активне ставлення громадянина до своєї Батьківщини, що виражається в патріотичній діяльності. У кожного громадянина є свої потреби, інтереси, але їх успішна реалізація неможлива у відриві від реалізації національних інтересів.

Патріотичні та національні почуття українців нерозривно пов'язані. Патріотичні почуття – це розвинене почуття національної гідності, це любов до свого краю, знання його особливостей, багатств, історії. В умовах сучасної України патріотична свідомість її громадян не відчужує себе від національно-державних цінностей і реалій, так само як і патріотична діяльність ніколи не вичленить себе з цілісності національно-народного буття. Тому патріотизм в Україні можна визначити як спосіб і форму національної самосвідомості, а патріотичну діяльність – як спосіб реалізації національних інтересів народу. Патріотизм не протистоїть усвідомленню людиною своєї приналежності ні до свого етносу, ні до всього людства. Повага та любов до людства неможлива без поваги та любові до Вітчизни.

В контексті військової діяльності слід зазначити, що патріотизм як ціннісна моральна якість є запорукою високого морального духу особового складу Збройних Сил України та важливою складовою бойової готовності до боездатності військ (сил). Моральний дух – це духовна готовність і здібність військовослужбовців переносити ви-

пробування війни (бойових дій), труднощі військової служби, досягати перемоги над ворогом заради національних ідеалів, на благо Вітчизни та народу України. Взаємопов'язаними сторонами морального духу військ (сил) є морально-психологічний потенціал і морально-психологічний стан особового складу, на які впливає безліч об'єктивних та суб'єктивних факторів. Але особливої ваги в процесі підняття морального духу військовослужбовців відіграє система військово-патріотичного виховання. Організація процесу патріотичного виховання військовослужбовців є складовою ідеологічної роботи в Збройних Силах України та одним з провідних завдань органів по роботі з особовим складом Збройних Сил України та системи військової освіти і науки.

Ідеологічна робота в Збройних Силах – цілеспрямована діяльність органів військового управління, командирів, штабів, органів по роботі з особовим складом усіх рівнів щодо формування у військовому середовищі системи світоглядних ідеалів, цінностей та орієнтирів в інтересах ефективного вирішення завдань оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності.

Головними завданнями ідеологічної роботи є:

- формування в особового складу Збройних Сил свідомого розуміння державної політики у військовій сфері, виховання патріотизму, особистої відповідальності за захист Вітчизни, вірності Конституції України, Військовій присязі, Бойовому Прапору, бойовим традиціям, сміливості і мужності, готовності до самопожертви в ім'я Батьківщини;
- підтримка морально-психологічного стану військовослужбовців і цивільного персоналу на рівні, що забезпечує виконання завдань, покладених на Збройні Сили;
- формування в особового складу цілісного світогляду та активної життєвої позиції;
- сприяння формуванню позитивного іміджу Збройних Сил у суспільстві та посилення їх авторитету;
- згуртування військових колективів, формування у військовослужбовців і цивільного персоналу особистих якостей, які забезпечують бездоганне виконання ними службових обов'язків, дотримання військової та трудової дисципліни;
- створення належних соціальних і правових умов життєдіяльності військовослужбовців і цивільного персоналу, забезпечення їх соціально-психологічної адаптації до специфічних умов і характеру виконання службових обов'язків;
- формування сприятливої суспільно-політичної обстановки в місцях дислокації військових частин;
- формування у військовослужбовців морально-психологічної стійкості, надання їм необхідної психологічної допомоги;
- захист військовослужбовців та цивільного персоналу від негативного інформаційно-психологічного впливу.

Ідеологічна робота здійснюється за напрямками:

- інформаційно-пропагандистське забезпечення;
- військово-патріотичне виховання;
- культурно-просвітницька робота;

– захист від негативного інформаційно-психологічного впливу.

Виховна робота – система заходів щодо впливу на свідомість, світогляд, волю і почуття військовослужбовців, цивільного персоналу з метою формування в кожному з них ідейно-моральних якостей особистості, готової свідомо виконувати службові обов'язки, і розвитку у військових колективах загальної зацікавленості в підвищенні рівня і якості вирішення завдань за призначенням. Патріотичне виховання – це сфера духовного життя, яка проникає в усе, що пізнає, робить і ненавидить людина, яка формується.

Військово-патріотичне виховання – процес цілеспрямованого, систематичного, організованого та планомірного впливу на свідомість і поведінку особового складу щодо формування патріотизму через виховання високих громадянських, моральних, психологічних, військово-професійних і фізичних якостей, необхідних для реалізації його інтелектуального та творчого потенціалу в інтересах всебічного розвитку суспільства і Збройних Сил, забезпечення безумовної готовності до сумлінного виконання військового обов'язку та захисту Вітчизни. Систему патріотичного виховання складає сукупність функціонально пов'язаних сил і засобів, технологій і методик впливу на патріотичну свідомість і поведінку військовослужбовців.

Згідно із організаційно-методичними вказівками щодо організації роботи з особовим складом у Збройних Силах України у 2013 році, основні зусилля військово-патріотичної роботи у Збройних Силах України слід зосередити на:

- виконанні заходів Програми військово-патріотичного виховання у Збройних Силах України на 2012-2017 роки і Перспективного плану її реалізації;
- ефективній взаємодії з громадськими організаціями та клубами патріотичного спрямування, проведенні спільних заходів з призовною молоддю на історичних традиціях українського народу;
- опрацюванні та впровадженні нової системи бібліотечної роботи на засадах сучасних інформаційних навчально-пізнавальних технологій;
- забезпеченні розвитку музейної справи у Збройних Силах, удосконаленні сучасних музейних утворень (музеїв, кімнат бойової слави) у військових частинах, закладах та установах.

Основним нормативно-правовим документом, регламентуючим організацію процесу військово-патріотичного виховання, є Програма військово-патріотичного виховання у Збройних Силах

України на 2012-2017 роки, спрямована на забезпечення процесу виховання патріотизму, духовності, моральності та формування в особового складу Збройних Сил України й молоді психологічних і військово-професійних якостей, необхідних для виконання завдань військової служби.

Прийняття Програми обумовлене необхідністю реалізації сучасної політики і стратегії держави, спрямованих на подальший розвиток гуманітарної й соціальної сфер Збройних Сил України та підтримання в особового складу Збройних Сил України й молоді мотивації до військової служби шляхом забезпечення їх конституційних прав і свобод.

Програма дасть змогу забезпечити ефективне здійснення заходів військово-патріотичної роботи в рамках реалізації Державної комплексної програми реформування та розвитку Збройних Сил України на 2012-2017 роки шляхом підвищення рівня професійної підготовки фахівців військово-патріотичного виховання, активне залучення до цієї роботи засобів масової інформації та використання мережі Інтернет.

Метою військово-патріотичного виховання є утвердження у Збройних Силах України патріотизму, духовності, моральності, формування в особового складу Збройних Сил України й молоді національної гідності, психологічних і військово-професійних якостей, необхідних для виконання завдань за призначенням, припинення неконтрольованого звільнення молодих офіцерів і військовослужбовців військової служби за контрактом та забезпечення привабливого проходження військової служби цими категоріями військовослужбовців.

Основними завданнями патріотичного виховання у Збройних Силах України є:

- формування в особового складу Збройних Сил України та молоді відданості й вірності Українському народові, готовності до оборони України, забезпечення захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності;
- виховання в особового складу Збройних Сил України дисциплінованості, сумлінності та чесності під час виконання військового обов'язку, свідомого підпорядкування наказам (розпорядженням) командирів (начальників), неухильного додержання вимог Конституції України та законів України;
- спрямування високих патріотичних почуттів військовослужбовців строкової служби щодо обрання ними в подальшому професії офіцера, сержанта (старшини), солдата (матроса) військової служби за контрактом Збройних Сил України;
- формування серед майбутніх

кандидатів на навчання у вищих військових навчальних закладах (військовослужбовців і цивільної молоді) іміджу та привабливості військових спеціальностей командного та військово-технічного профілю;

– формування у військовослужбовців Збройних Сил України й молоді прагнення до фізичного саморозвитку;

– виховання у військовослужбовців гордості за належність до Збройних Сил України, до виду Збройних Сил України, військової частини та підрозділу;

– підтримка та всебічне пропагування військових сімейних династій.

Реалізація основних завдань військово-патріотичного виховання у Збройних Силах України дасть змогу:

– забезпечити утвердження у свідомості особового складу Збройних Сил України патріотичних переконань щодо відданості та вірності Українському народові, готовності до оборони України, забезпечення захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності;

– забезпечити злагодженість дій органів військового управління та органів державної влади, громадських організацій щодо цілеспрямованої підготовки молоді до військової служби у Збройних Силах України, з метою підвищення рейтингу Збройних Сил України у суспільстві;

– посилити формування в особового складу Збройних Сил України та молоді поваги до України, її державних символів, бойових прапорів військових частин, військових ритуалів і військової символіки;

– підвищити професіоналізм організаторів і фахівців військово-патріотичного виховання через проведення спільних PR-акцій з метою покращення іміджу Збройних Сил України;

– упровадити в діяльність органів військового управління, з'єднань, військових частин, закладів, установ і організацій Збройних Сил України сучасні форми, методи та засоби військово-патріотичного виховання військовослужбовців і молоді та висвітлення їх у засобах масової інформації;

– забезпечити ефективне використання мережі закладів культури, спортивних комплексів (ігрових, тренажерних залів тощо) для пропаганди фізичної культури та формування здорового способу життя особового складу Збройних Сил України та молоді.

Нормативно-правовою базою патріотичного виховання у Збройних Силах України є:

– наказ Міністра оборони України від 11 січня 2012 року №14 "Про затвердження Програми військово-патріотичного виховання у

Збройних Силах України на 2012-2017 роки та Перспективного плану реалізації Програми військово-патріотичного виховання у Збройних Силах України на 2012-2017 роки”;

– Програма військово-патріотичного виховання у Збройних Силах України на 2012-2017 роки, затверджена наказом Міністра оборони України від 11 січня 2012 року №14;

– наказ Міністра оборони України від 5 лютого 2013 року № 78 “Про затвердження Концепції ідеологічної роботи у Збройних Силах України”;

– Указ Президента України від 27 вересня 2010 року № 918/2010 “Питання шефства над Збройними Силами України”;

– Концепція виховної роботи у Збройних Силах та інших військових формуваннях України, затверджена Указом Президента України від 4 вересня 1998 року № 981/98 (зі змінами);

– Концепція допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді, схвалена Указом Президента України від 25 жовтня 2002 року № 948/2002 (зі змінами);

– Положення про допризовну підготовку і Положення про підготовку призвників з військово-технічних спеціальностей, затвержені постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2000 року № 1770 (зі змінами);

– Концепція національно-патріотичного виховання молоді, затверджена наказом Міністерства України у справах сім’ї, молоді та спорту, Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України від 27 жовтня 2009 року № 3754/981/538/49 (зі змінами);

– Концепція військово-патріотичного виховання у Збройних Силах України, затверджена наказом Міністра оборони України від 8 червня 2010 року № 295;

– Ритуал підйому (спуску) Державного Прапора України у Збройних Силах України, затверджений наказом Міністра оборони України від 20 серпня 2010 року № 444;

– Інструкція з організації інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних Силах України, затверджена наказом Міністра оборони України від 10 листопада 2010 року № 583;

– Інструкція про організацію виконання Указу Президента України від 27 вересня 2010 року № 918/2010, затверджена наказом Міністра оборони України від 28 січня 2011 року № 55;

– Інструкція з організації правової підготовки у Збройних Силах України, затверджена наказом Міністра оборони України від 3 червня 2011 року № 306;

– Типове положення про будинок офіцерів Збройних Сил України, затверджено наказом Міністра оборони України від 22 листопада 2011 року № 725;

– Положення про клуби військо-

вих частин Збройних Сил України, затверджено наказом Міністра оборони України від 6 жовтня 2011 року № 610.

Серед запланованих заходів щодо забезпечення подальшого розвитку системи військово-патріотичного виховання у Збройних Силах України слід зазначити:

– опрацювання нормативно-правових актів Міністерства оборони України щодо розвитку національних і військових традицій, творчих колективів будинків офіцерів Збройних Сил України, рекламування військової служби у цивільних засобах масової інформації;

– забезпечення військових частин та будинків офіцерів Збройних Сил України системами супутникового телебачення, комплектами телевізійної апаратури та мережею Інтернет;

– організацію укладення ліцензійних договорів з обласними державними телерадіокомпаніями щодо трансляції телепрограм “Армія”, “Доблесть, мужність, багатородство”, “Служу Україні” та створення на офіційному веб-порталі Міністерства оборони України в мережі Інтернет окремого веб-сайту “Юнацтву про Армію”;

– започаткування та проведення у Збройних Силах України конкурсів: “Універсальний солдат”, “Кращий офіцер”, “Кращий сержант”, “Кращий солдат”, “Кращий вартовий”, “Кращий спортсмен”, а також забезпечити участь військовослужбовців військової служби за контрактом у Міжнародному конкурсі військово-професійної майстерності “Воїн співдружності”;

– організацію виробництва навчально-документальних фільмів військово-патріотичного спрямування;

во-музичних підрозділів та творчих колективів Збройних Сил України у військово-музичних фестивалях “Сурми Конституції”, “Сурми незалежності”, “Віват Перемога”, “Війна і Мир”, “Спаська башта”;

– організацію участі особового складу Збройних Сил України та членів їх сімей у щорічному Всеукраїнському військово-патріотичному до Зарваниці та в Міжнародному військово-патріотичному до міста Люрд (Франція) і міста Єрусалим (Ізраїль);

– надання організаційної та методичної допомоги громадським об’єднанням і організаціям патріотичного спрямування щодо проведення військово-історичних фестивалів, реконструкцій воєнно-історичних подій, військово-патріотичних ігор та таборів молоді;

– забезпечення розповсюдження центральних друкованих видань Міністерства оборони України журналу “Військо України”, газети “Народна Армія” у загальноосвітніх і навчальних закладах України та через торговельну мережу державного підприємства “Преса України”;

– організацію проведення заходів з відзначення державних і військово-професійних свят, пам’ятних дат української історії;

– сприяння громадським організаціям військово-патріотичного спрямування в організації та проведенні військово-історичних фестивалів, військово-патріотичних зборів, реконструкцій воєнно-історичних подій, військово-патріотичних ігор та військово-спортивних таборів молоді, налагодити взаємодію з Міжнародним об’єднанням “Скаути”, військово-патріотичними клубами, кадетськими та козацькими гуртками.

Військово-патріотичне виховання відбувається безперервно в часі та має охоплювати всі сторони військової служби. При цьому об’єктами зосередження основних зусиль патріотичного виховання має бути як складні об’єднання: рота (батарея), батальйон (дивізіон), корабель (катер), так і офіцери на первинній посаді, військовослужбовці військової служби за контрактом та військовослужбовці строкової служби. Аксиомою є той факт, що ефективне військово-виховання завжди конкретизоване та пов’язане із завданнями військ (сил), станом озброєння та військової техніки, бойової підготовки, соціальних умов життя військовослужбовців та членів їхніх родин, морально-психологічним кліматом у підрозділі та військовій частині та соціально-гуманітарною політикою держави в цілому.

На початку XXI століття в нашій країні має місце трансформація суспільної парадигми, спрямована на досягнення соціального консенсусу як цілісних політичних сегментів, так і окремих етнічних складових. Патріотизм у поєднанні громадянського та національного аспектів може стати тим оптимальним чинником, що гармонійно поєднає народ і армію України в цілісне системне утворення – українську націю та стане основою Української Національної Ідеї. З огляду на вищенаведене можна зазначити, що патріотичне виховання в системі Збройних Сил України має стати тим морально-ідеологічним стрижнем, що забезпечить консолідацію духовних сил військовослужбовців навколо ідеї соціальної відповідальності, вірності та відданості Вітчизні.

І.М.Романюк, заступник начальника гуманітарного інституту НУОУ, кандидат педагогічних наук, доцент.
Л.В.Кримець, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії гуманітарного інституту НУОУ, кандидат філософських наук.

У військових авіаторів з Хмельниччини гостювали місцеві школярі

Днями у Старокостянтинівській авіаційній бригаді, де командиром полковник Микола Коваленко, гостювали місцеві школярі. Щоб дізнатися більше про нелегку працю військових авіаторів, до частини завітали учні випускних класів однієї зі Старокостянтинівських загальноосвітніх шкіл.

Заступник командира ескадрильї з виховної роботи майор Дмитро Куліков провів для гостей “Урок мужності”, під час якого юнаки дізналися про історію створення й сьогодення бригади, призначення льотного спорядження та мали змогу навіть приміряти його.

Офіцер частини старший лейтенант Олександр Голуб розповів старшокласниками про автомат Калашникова та показав, з яких деталей складається ця зброя. Він також навчив школярів розбирати та збирати автомат. Учні з задоволенням скористалися мо-

жливостю одягти бронезжилет та каску і в такому спорядженні зробили фотознімок з автоматом в руках на пам’ять про відвідини військової частини.

Окрім того, майбутні випускники шкіл посиділи в кабіні бомбардувальника Су-24М і, взявши до рук ручку управління літаком, на мить відчули себе пілотами. Тепер ці юнаки знають про життя військових, про не легку, але цінну службу авіаторів, і, можливо, комусь із них це допоможе у виборі майбутньої професії.

Любов Киналь.
м. Старокостянтинів.

Прикарпатські діти вперше понюхають пороху

На Прикарпатті розпочалися навчально-польові збори з учнями випускних класів. Протягом кількох тижнів школярі, які завершили курс навчання з предмету “Захист Вітчизни”, закріплюватимуть на практиці отримані знання. Кульмінацією цього стане виконання вправ зі стрільби бойовими набоями з автомата Калашникова. Планується, що в цих зборах візьмуть участь 8600 юних прикарпатців, які розстріляють понад 86 тисяч патронів.

– Івано-Франківська область – одна з кращих у виконанні подібних зборів, – зазначив завідувач сектору оборонної роботи апарату Івано-Франківської ОДА Валерій Іваненко. – А вже всі сто відсотків наших дітей виконуватимуть стрільби з справжніх автоматів, не замінюючи їх пневматичними або іншими гвинтівками.

Багато зусиль до якісного проведення заходів доклали і військовослужбовці регіону.

– Нами зроблено все, щоб забезпечити на високому рівні виконання плану цих навчально-по-

льових зборів, – наголосив заступник Івано-Франківського обласного військового комісара підполковник Любомир Демчук. – З частин та установ, дислокованих в нашій області, виділені необхідні кількості зброї, і боеприпаси. Також командири частин спеціально підготували і скерували до роботи з школярами досвідчених інструкторів.

Основна частина стрільб буде проводитися на базі тренувального центру, що поблизу села Лисець Івано-Франківської області, та неподалік міста Коломия.

“...Незалежно, яким важким є твій “життєвий хрест”, його завжди легше нести, коли поруч є надійні друзі...”

Понад півсотні військовослужбовців Івано-Франківського військового гарнізону взяли участь у загальноміській “Хресній дорозі”. Традиційно військовослужбовцям довірили нести хрест від 11-ї до 12-ї стації. До речі, цей хрест створено за біблійними описами подібним до того, який ніс Ісус, прямиючи на страту.

служби, які приїхали до Прикарпаття із східних областей України.

– Мені дуже приємно, що люди в одностроях кожного року, разом з пересічними городянами долучаються до наших свят, – висловив свою позицію іванофранківець Микола Мацюк. – Це свідчить про те, що українська армія дійсно з народом, що дух наших воїнів виховується в рамках високої моралі і шани до людей нашої держави. І переконаний: таким чином вони відчують, що незалежно, яким важким є твій “життєвий хрест”, його завжди легше нести, коли поруч є надійні друзі.

Тарас Грень.

МОНУМЕНТ — СИМВОЛ НАШОЇ ПАМ'ЯТІ, ШАНИ ТА ПОВАГИ

Сотні, тисячі пам'ятників розкидані на просторах нашої Батьківщини. Великі й маленькі, пам'ятки монументального мистецтва та штамповки, на які й уваги не варто звертати. Деякі ми добре знаємо, вони є символами наших великих та малих міст. Чистенькі, прибрані. Біля кожного розбиті акуратні клумби. Проте мова не про ці кілька десятків, нехай навіть сотень шанованих офіційних монументів на головних площах наших міст, до яких у дні свят кладуть квіти керівники різного рівня. З ними майже все у повному порядку.

А як справи з тими, що встановлені посеред поля чи на галявині лісу, на сільському кладовищі чи просто на місці поховання відомих і невідомих героїв вже далекої від нас Великої Вітчизняної? Вони, як правило, дійсно "розкидані", кинуті напризволяще, не потрібні ні місцевій владі, ні осередкам політичних партій, ні... Частіше всього – не фарбовані, з обвітряними і оббитими дощами деталями. Не кращі справи і зі встановленою на постаментах бойовою технікою, яка, здавалось би, може простояти віки. То в одному куточку України, то в іншому спалахує та сам

ниці Великої Перемоги розпочалась в кінці 60-х років. Літаки періоду Великої Вітчизняної на постаменти не встановлювали. І не тому, що вони не достойні. Одразу після того, як стихли залпи переможних гармат, можливо, і міг би бути встановлений на постамент подзьобаний осколками фашистських снарядів Іл-2, Пе-2 чи інший, не менш заслужений трудяга неба війни. Та тоді було не до пам'ятників. Святувати Перемогу у Великій Вітчизняній на державному рівні почали в 60-х. Тоді з'явилися і перші монументи на її честь. Не тільки витвори мистецтва. На постаме-

собою вщуає черговий скандал, пов'язаний з тим, що танк, літак, вантажівка чи інша бойова машина "раптом" зникли з постаменту, що вони від часу та рук вандалів стали більше схожими на що завгодно, тільки не на символ нашої вдячної пам'яті.

Найбільше в цьому відношенні не пощастило літакам. "Мода" встановлювати бойові літаки як символ відзначення чергової річ-

нтах застигли Т-34, КВ, "Катюші", інша наземна бойова техніка. Літаків періоду війни, що "дожили" до тих часів, і в музеях вже залишилося не багато, де там на постаменти їх ставити. Проте саме тоді почали знімати з озброєння тисячі перших радянських реактивних винищувачів. В скверах, на площах міст на честь переможців у Великій Вітчизняній

з'явилися МіГ-15, Су-7, МіГ-17, Су-9, МіГ-19. Згодом почали встановлювати Як-25 та його модифікації, МіГ-19, а потім прийшла черга займати місце на постаментах і легенді радянського військового літакобудування винищувачу МіГ-21. Та винищувачі – володарі небесної стихії. Недоступні та верткі в небі, на землі вони беззахисні. Нині більшість військових літаків-пам'ятників викликають скоріше не повагу, а жаль. Розбиті ліхтарі, поворивані прилади, пошкоджені елементи обшивки. Ніхто не скаже, кому й навіщо вони колись знадобилися, та й чи знадобилися

на щось взагалі.

В роки Великої Вітчизняної в небі над Києвом та його околицями згорів не один радянський літак. Чимало їх не долетіли до столиці. Наприкінці 80-х поблизу села Вінницькі Ставки, що на Васильківщині, в знак вдячної пам'яті потомків про загиблих в бою за свободу та незалежність Батьківщини радянських льотчиків був встановлений літак МіГ-21 і стела з пам'ятним написом. На ній зазначено, що в роки війни поблизу села загинули три екіпажі радянських бойових літаків. 23 липня 1941 року в небі над Вінницькими Ставками спалахнув ДБ-3Ф 100-го дальнебомбардувального полку 35-ї авіадивізії. Загинули командир екіпажу лейтенант Геннадій Скоробагатов, льотчик-спостерігач молодший сержант Степан Калінін,

м'ятник, він мене вразив, – розповідає очільник авіаційно-технічного комплексу авіакомпанії "Росьавіа", колишній військовий інженер полковник запасу Олександр Супрунець. – Монумент не витримав випробування часом. Стійка, завдяки якій літак здіймався в небесну блакить, від навантаження зігнулась. МіГ-21 плазував по землі.

Та не тільки час і земне тяжіння залишили свою відмітину на монументі. Доклали рук й місцеві вандалі. Засклення кабіни розбили, обшивку в багатьох місцях пошкодили. Що тут говорити про фарбування, нехай навіть косметичне. Місцева влада вплинути на незavidну долю пам'ятника не могла. Та й аргументи вагомі: "Не вистачає коштів, не до пам'ятників". МіГ-21 у Вінницьких Ставках залишалось жити

Україні збирач авіаційних раритетів полковник запасу Олександр Супрунець розповів колегам про долю МіГ-21 у Вінницьких Ставках, зібралися вони, та й вирішили: пам'ятник потрібно відновити. Майор запасу Дмитро Матвійчук, капітани запасу Володимир Недашківський та Валерій Кирпич, старші прапорщики запасу Володимир Похимко та Петро Смілян, інші співробітники АТК авіакомпанії "Росьавіа" під керівництвом полковника запасу Олександра Супрунця за кілька днів відновили монумент. Спочатку його розібрали, відремонтували літак і стоек, почистили, помили, пофарбували, а потім – зібрали все так, як і було наприкінці восьмидесятих. Ще й огородили територію, розбили клумби.

– Про пам'ятник ми не забули, впорядкувавши його, – розказує далі полковник запасу Олександр Супрунець. – До монумента загиблим льотчикам в дні свят наші працівники кладуть вінки та квіти, ми слідкуємо, щоб там було чисто та прибрано.

А в куцах за пам'ятником лежать залишки двигуна того самого ДБ-3Ф. Директор Луганського авіаційно-технічного музею. Проте почув відмову. Не можна. Нехай полежать до кращих часів.

Пам'ять – це не тільки категорія філософська. Вона має конкретне вираження. Це довели військовослужбовці запасу АТК авіакомпанії "Росьавіа". Доводять ентузіастично з Луганського авіаційно-технічного музею, по крихті збираючи раритети з усієї України, та й не тільки, і знаходячи їм достойне місце на території музейного комплексу. Проте чимало в нашій державі й тих, хто, розмірковуючи про цінності, думає лише, на жаль, про їх грошовий еквівалент.

Віктор Гедз.
"Крила України".
Фото з архіву АТК авіакомпанії "Росьавіа".

стрілець-радист молодший сержант Григорій Зацерклян та повітряний стрілець молодший сержант Кирило Чехонадських. Через кілька днів – "нічний тихохід" По-2, екіпаж якого не встановлено. Визволення Київщини теж вартувало крові радянським льотчикам. 1 січня 1944 року в бою над селом загинув Іл-2 91-го гвардійського штурмового авіаполку 4-ї гвардійської авіадивізії, який пілотував гвардії молодший лейтенант Аполлон Догадін. Льотчика поховали в братській могилі села Вінницькі Ставки.

– Коли я вперше побачив па-

не довго.

Більшість працівників авіаційно-технічного комплексу авіакомпанії "Росьавіа" – військовослужбовці запасу, колишні військові льотчики, техніки, інженери. Боляче їм було дивитися на такий пам'ятник, тим більше, що неподалік від нього – один з небагатьох нині українських авіагарнізонів. Час від часу над селом Вінницькі Ставки пролітають МіГ-29 та Л-39 Васильківської бригади тактичної авіації. Доля пам'ятника поблизу рідного для багатьох аеродрому їх неабияк стурбувала. А тому коли знаний в

– Наш почесний гість – випускник Чугувського військового авіаційного училища льотчиків і легенда багатьох поколінь. Тож почуйте від першої особи про цікавий період історії світової авіації – початок ери реактивних швидкостей, – так представив гостя тимчасово виконуючий обов'язки начальника уні-

верситету полковник Андрій Алімпієв.

Під час зустрічі з майбутніми офіцерами ветеран розповів їм про становлення і розвиток авіаційної техніки, особливості випробувальної роботи. Із особливою теплотою він пригадав свої дружні стосунки з льотчиками-космонавтами, серед яких – і пе-

Легенда авіації в гостях у курсантів

Легендарний льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу полковник у відставці Георгій Мосолов зустрівся із курсантами та викладачами Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

рший космонавт планети Юрій Гагарін.

Від курсантської аудиторії на адресу почесного гостя пролунало чимало запитань. Так, майбутніх підкорювачів небес найбільше хвилювали його успіхи на шляху становлення, як пілота та підкорювача реактивних швидкостей.

– За свою військову службу я випробував більше ніж 30 типів літаків, встановив 6 світових авіаційних рекордів, із яких три – абсолютні всесоюзні рекорди. Навіть після отримання складних травм і неможливості продовжувати льотно-випробувальну роботу, я залишився в

строю і працював у конструкторському бюро “МіГ”, – розповів Георгій Мосолов.

До речі, Георгій Костянтинович є почесним громадянином міста Харкова. Його ім'ям названі школи і прикордонні застави.

Наприкінці зустрічі Георгій Мосолов подякував керівництву університету за збереження та популяризацію бойових традицій легендарних асів Великої Вітчизняної війни, льотчиків-випробувачів та космонавтів. У свою чергу, полковник Андрій Алімпієв запевнив гостя у тому, що нинішні покоління військових авіаторів так само, як і попередні, прагнуть справжньої льотної роботи та готові до виконання будь-яких за складністю завдань.

**Олег Плаксієв,
м. Харків.
Фото автора.**

Льотна доля Георгія Мосолова

Заслужений льотчик-випробувач СРСР, заслужений майстер спорту СРСР Герой Радянського Союзу полковник у відставці Георгій Мосолов – це насправді легенда реактивної авіації, а його фото у гермошоломі, яке облетіло весь світ та було надруковано у сотнях закордонних газет і журналів, стало візитівкою радянської авіації.

Майбутній ас і випробувач авіаційної техніки народився 3 травня 1926 року у столиці Башкирії місті Уфа. У роки війни Георгій, як і всі юнаки, рвався на фронт, але 18 йому виповнилося лише навесні сорок четвертого. До свого повноліття юнак готувався задалегідь, все ж розраховуючи потрапити на фронт. Вже у 1943 році він закінчив Центральний аероклуб імені В.П.Чкалова, що знаходився на той час в евакуації в Казані. Навесні сорок четвертого він був призваний до лав Робітничо-Селянської Червоної армії та став курсантом школи початкового навчання льотчиків. Та коли закінчував цю школу, радянські війська вже штурмували Берлін, тож потрапити на фронт Георгію Мосолову не судилося. Втім, його подальший льотний шлях був настільки пронизаний постійним ризиком і сповнений мужності та героїзму, що Георгію Костянтиновичу вистачило й без війни!..

У 1948 році лейтенант Георгій Мосолов закінчив Чугувське військово-авіаційне училище льотчиків, а вже через рік, у сорок дев'ятому, Вищу офіцерську авіаційно-інструкторську школу в Грозному.

Перші роки офіцерської служби льотчик Мосолов провів у рідному училищі – служив на посаді льотчика-інструктора в навчальному авіаційному полку. Але серце пілота прагнуло більшого! Він мріяв стати льотчиком-випробувачем та відчував у со-

бі сили й придатність до випробувальної роботи. У 1951 році це оцінило й вище командування, і старший лейтенант Мосолов розпочав навчання у школі льотчиків-випробувачів.

Починаючи з 1953 року, Георгій Костянтинович працював льотчиком-випробувачем у ДКБ імені А.І.Мікояна.

За мужність та героїзм, проявлені під час випробування нової авіаційної техніки, полковнику Мосолову Георгію Костянтиновичу Указом Президії Верховної Ради СРСР від 5 жовтня 1960 року було присвоєно звання Героя Радянського Союзу з врученням ордена Леніна та медалі “Золота Зірка” (№ 11119). Крім того, серед нагород Героя – ще один орден Леніна, орден Червоної Зірки, три Всесоюзні золоті медалі, три медалі де Лаво (нагороди Міжнародної авіаційної федерації FAI) та багато радянських медалей й відзнак. Та й було за що нагороджувати!..

За роки льотно-випробувальної роботи Георгій Костянтинович здійснив перший виліт та провів льотні випробування пер-

Льотчик-випробувач Г.К.Мосолов в Казані.

ших екземплярів реактивних двигунів, а також різних систем радіонавігації, перехоплення та озброєння.

Випробовуючи нову авіаційну техніку, Георгій Мосолов встановив 6 світових рекордів, 3 з яких є абсолютними. Так, наприклад, один із рекордів льотчик-випробувач встановив у квітні 1961 року. Тоді пілотований ним літак піднявся на незвичну висоту – 35 тисяч метрів. “Проїхавши” 170 секунд по балістичній траєкторії, Мосолов знаходився у невагомості.

А через півтора року, 11 вересня шістдесят другого, Георгій Мосолов ледь не розпрощався з життям, а з небом розпрощався назавжди!..

Він випробовував чергову дослідну машину під умовною назвою Є-8/1. Вона була такою, як МіГ-21, але – пошукового ва-

міліонер, який бачив купол парашута, знайшов у лісі важко пораненого льотчика, і невдовзі його доставили до клінічної лікарні імені Сергія Боткіна. Протягом трьох наступних тижнів за життя Георгія Костянтиновича боролися кращі лікарі країни. Роздроблені кістки руки та ноги зросталися дуже повільно. Окрім численних переломів лікарі діагностували травму голови. Вона була настільки важкою, що наступного дня після операції льотчик втратив свідомість. І раптом – клінічна смерть. Потім – одна за другою ряд складних операцій. І – знову клінічна смерть!..

Отримані травми надовго прикупи Георгія Мосолова до лікарняного ліжка. Невдовзі лікарі дозволили відвідувати його, і серед перших до пораненого друга прийшов Юрій Гагарін.

Г.С.Титов, Ю.О.Гагарін та заслужений льотчик-випробувач Г.К.Мосолов. 1964 р.

ріанту. Двигун цього літака був більш потужний, відрізнялися також нижній повітрязабірник та обладнання. Пізніше воно застосовувалося на МіГ-23. І ось під час виконання польоту на висоті 10 тисяч метрів і зі швидкістю $M=1,7$ зруйнувався диск шостого ступеня компресора двигуна. Одним із уламків при цьому були пробіті права консоль крила, що знаходиться у зоні елерону, фюзеляж та корпус двигуна. Із ладу вийшли обидві гідросистеми. Катапультивання дозволяється на швидкості до 800 км/год, але льотчик ніяк не міг погодити швидкість через те, що літак перевернувся та пікірував. Тож катапультивання було нештатним: він залишив машину на висоті 8 кілометрів, приземлившись у глухому лісі.

Через три години після приземлення

На ноги підвівся травмований льотчик лише через рік. Та повернутися на льотну роботу отримані травми вже не дозволили. Втім, авіацію полковник Мосолов не залишив, і ще декілька років працював провідним інженером на льотній станції ДКБ.

У відставку за станом здоров'я полковник був звільнений у 1966 році. Але ще до початку дев'яностих років працював в авіаційному відділі Вищої комсомольської школи та представником “Аерофлоту” у зарубіжних країнах. Сьогодні 87-річний ветеран авіації та Збройних Сил мешкає у Москві та, як бачимо, ще повний енергії і життєвих сил, якщо у своєму більш ніж поважному віці відвідує альма-матер та спілкується з українськими курсантами-льотчиками!

Олексій Тригуб.

Слово “невиліковний” для наших дітей

Євпаторійський центральний дитячий клінічний санаторій Міністерства оборони України (ЄЦДКС) є одним з найстаріших санаторно-лікувальних закладів не тільки в нашій країні, а й на всьому пострадянському просторі. Сьогодні цей багатопрофільний санаторно-курортний та реабілітаційний заклад продовжує лікувати дітей та дорослих, які страждають на захворювання нервової системи, опорно-рухового апарату, органів дихання, в тому числі шкіряними та респіраторними алергіями.

Санаторій приймає пацієнтів цілорічно. У літній період, коли працюють кліматопаівльйони, заклад здатний прийняти до 840 осіб. З 2000 року ЄЦДКС має вищий ступінь акредитації та постійно діючу ліцензію на медичну практику від Міністерства охорони здоров'я України.

Санаторно-курортний заклад призначений для лікування дітей військовослужбовців та працівників Збройних Сил України, самих військовослужбовців, членів їх сімей, ветеранів військової служби, а також інших громадян, які перебувають на лікування за комерційними путівками. У 2011 році до штату санаторію було включене медичне відділення для відновлювального лікування військовослужбовців миротворчого контингенту (на 20 ліжок).

Санаторій багаторазово визнавався кращим дитячим лікувально-оздоровчим закладом країни, має цілу низку почесних дипломів та інших престижних нагород. У 2011 році став переможцем престижної премії “Ukrainian Travel Awards – відкрий Україну”, присвяченій внутрішньому туризму. За підсумками діяльності у 2011-2012 роках, рішенням Незалежної асоціації курортів та туризму АР Крим, заклад було визнано кращим дитячим санаторієм міста Євпаторія.

За майже 100 років існування у Євпаторійському дитячому санаторії було проліковано більше 235 тисяч хворих дітей і майже 40 тисяч дорослих. За 60 років тут було прооперовано 13470 хворих дітей, яким було виконано більше 32 тисяч оперативних втручань. Саме цей санаторій став у Радянському Союзі одним із перших санаторно-лікувальних закладів, де почали проводити хірургічне лікування хворих з патологією опорно-рухового апарату і наслідками ураження нервової системи. Штатне хірургічне відділення працює тут з 1950 року.

За словами начальника Євпаторійського центрального дитячого клінічного санаторію, заслуженого лікаря АР Крим, полковника медичної служби Юрія Пономаренка, сьогодні ЄЦДКС є єдиною в країні спеціалізованою санаторно-курортною установою, де для комплексного лікування профільних хворих (при відповідних медичних показниках) застосовуються передові хірургічні методики.

Наша оздоровниця унікальна не тільки своїм цілющим кліматом та природними властивостями. Головне наше надбання – люди, які тут працюють. Особливою гордістю військового дитячого санаторію є висококваліфіковані медичні фахівці, серед яких три кандидати медичних наук, один кандидат психологічних наук, а також шість заслужених лікарів АР Крим. 96 відсотків лікарського та середнього медичного персоналу мають вищу та середню лікарську категорію. Видатні українські вчені і лікарі регулярно приїждять до нас, займаються науковою роботою, проводять операції. Наші хірурги також їздять на навчання до різних медичних закладів країни. Зараз наші фахівці активно спів-

Начальник ЄЦДКС полковник м/с Юрій Пономаренко.

працюють з лікарями із Німеччини. Найближчим часом два наших хірурги поїдуть туди на навчання до спеціалізованої ортопедичної клініки. Це не випадково, оскільки ми вважаємо, що хірургічне лікування захворювань суглобів, в тому числі і ендопротезування (заміна суглобів), є одним з найбільш перспективних напрямків нашої роботи. За час існування санаторію висококваліфікованими лікарями, які тут працювали, було опубліковано більше 3000 наукових робіт, зареєстровано 26 винаходів, впроваджено в практику більше 750 раціоналізаторських пропозицій, – розповідає полковник м/с Юрій Пономаренко.

Вже багато років поспіль санаторій служить лікувальною базою для провідних вітчизняних науково-дослідних та навчальних установ, таких як Інститут ортопедії та травматології АМН України (м. Київ), ДУ “Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І.Ситенка АМН України” (м. Харків), “Кримський державний медичний університет ім. С.І.Георгиевського” (м. Сімферополь).

В період з 2010 по 2012 роки у санаторії було проліковано 24 788 хворих, із них 12884 дітей і 11904 дорослих. За цей період хірургами санаторію було прооперовано 343 хворих, яким було виконано 1248 оперативних втручань від середнього до важкого ступеня складності.

Начальник першого медичного відділення для лікування дітей з органічними захворюваннями центральної нервової системи з порушеннями психіки підполковник медичної служби Михайло Сиротюк за родом своєї діяльності частіше за інших стикається з важкими дитячими недугами. 98 відсотків пацієнтів відділення – це діти з дитячим церебральним паралічем. Близько 60 відсотків з них мають важку форму хвороби і пересуваються лише на візках. Саме тому діти, які знаходяться на лікуванні в першому медичному відділенні, перебувають там разом з батьками і потребують постійного індивідуального догляду.

Заслужений лікар АР Крим, кандидат медичних наук Михайло Сиротюк працює в санаторії вже 27 років і має великий практичний досвід боротьби з цією хворобою. На його думку, ре-

зультативність у лікуванні маленьких пацієнтів напряму залежить від психологічного стану в родині хворої дитини. Тому процес лікування медичний персонал завжди починає з проведення індивідуальної роботи з батьками. Вони повинні знати потреби своєї дитини і завдання, що перед ними стоять.

– Найбільшого успіху ми досягаємо в тих випадках, коли існує розуміння між лікарями, батьками і дитиною. Наш багаторічний досвід показує, що дитина з ДЦП не є психічно хворою людиною. У неї є свої думки, почуття і прагнення. Як свідчать дані анкетних опитувань, 67 відсотків колишніх вихованців санаторію мають вищу або середню спеціальну освіту, 89 відсотків працюють, 55 знаходяться у шлюбі і мають здорових дітей.

Слово “невиліковний” для наших дітей не підходить. Є невилі-

Завідувач анестезіологічного відділення ЄЦДКС підполковник м/с Віктор Костирко.

ковний стан тіла, а є невиліковний стан душі. Відповідно, коли у дитини налагоджена духовна складова, тоді можна очікувати і хороших результатів у боротьбі з тілесним недугом. Наше спільне завдання пробудити в дитині відчуття впевненості, всіяко сприяти її становленню і адаптації в суспільстві.

Звичайно, до нас приїжджають діти з різним ступенем захворювання, однак ми завжди намагаємося зробити все можливе. За нашими даними, після відновного лікування 85 відсотків хворих дітей вперше починають самостійно ходити і в майбутньому набувають навичок самообслуговування. Крайній результат – це коли після нашого лікування у дітей залишаються тільки мінімальні розлади кінцівок.

Для цього, перш за все, ми використовуємо унікальні природні можливості нашого санаторію – лікування повітрям, морем, сонцем, болеологічні процедури. Завдяки свердловині з термальною водою, яка знаходиться на території нашого санаторію, пацієнти мають можливість приймати ванни та плавати у ба-

сейні. Також у різному вигляді ми проводимо нашим діткам аплікації лікувальною гряззю Сакського озера. Про унікальні властивості цієї грязі писав ще історик Геродот.

Я хочу навести ще один цікавий факт. В роки Великої Вітчизняної війни фашисти вивезли з Криму до Німеччини кілька десятків вагонів грязі Сакського озера. Кажуть, що її до цього часу використовують для лікування у Дрездені, і вона практично не втратила своїх природних властивостей.

Крім того, для лікування дітей у нас представлено близько 80 найсучасніших методик, в тому числі лазеротерапія, рефлексотерапія, різновиди високочастотної терапії, а також низка комбі-

лення намагаються завжди рухатися в ногу з часом, втілюючи на практиці передові досягнення сучасної медицини.

– За минулий рік нами було проведено 436 операцій, попередні результати яких хороші. На жаль, складність полягає в тому, що ми не можемо проводити патронаж наших пацієнтів щорічно. В силу різних причин не всі люди мають можливість приїхати до нас повторно, щоб пройти реабілітацію та обстеження. Однак кожен наш пацієнт, який приїждить у ЄЦДКС вдруге, завжди проходить через хірургічну раду. Таким чином ми оцінюємо результати нашого лікування, враховуємо недоліки і робимо для себе певні висновки. За результатами аналізу таких досліджень ми впроваджуємо нові методики, беремо інформацію для наукових розробок.

Зараз ми знаходимося на етапі освоєння нового напрямку лікування тропічних виразок у пацієнтів зі спинальною травмою. Також замість металевих конструкцій ми широко використовуємо біоімплантанти. Як показує досвід, вони дуже добре приживаються і не потребують додаткових операцій з вилучення металокопункцій, – розповідає Віктор Костирко.

Однак слова лікарів не будуть такими переконливими, доки ви не почуєте думку самих пацієнтів санаторію.

Тетяна Беляєва (м. Москва): “Мій донці 15 років, у неї дитячий церебральний параліч. В 2002 році, коли ми вперше приїхали до цього санаторію, моя дитина через кожен крок падала і погано ходила по сходах. Зараз, завдяки постійному лікуванню, вона почувається набагато краще. Нам тут дуже подоба-

нованих методів лікування, таких як біорезонансна і магнітно-лазерна терапія. Всі перелічені мною заходи входять у комплексну програму лікування дітей з ДЦП, – переконаний Михайло Сиротюк.

Завідувач анестезіологічного відділення ЄЦДКС лікар-анестезіолог вищої категорії підполковник медичної служби Віктор Костирко працює з контингентом психоневрологічного профілю. Як правило, це пацієнти з церебральним паралічем та іншими захворюваннями, які супроводжуються деформаціями кінцівок та контрактурами. Лікарі відді-

не підходить

ються всі процедури – термальні, грязьові і фізіотерапевтичні. В санаторії працює школа. Моя дівчинка, яка зараз вчиться у восьмому класі, має можливість проходити лікування, не припиняючи навчального процесу. Під керівництвом директора школи Марії Турчинської тут працюють доброзичливі і професійні викладачі. Окремі слова подяки медичним сестрам, які стали для наших діток другими матусями. Я вважаю, що це санаторій унікальний за своїм профілем. Повірте, мені є з чим порівнювати. Ми лікувалися у Анапі та П'ятигорську, а також за кордоном у Словенії та Чорногорії. Однак, коли нам надають вибір, ми завжди обираємо Євпаторійський дитячий санаторій, бо він кращий!"

Олександр м. Челябинськ: "У 1993 році в цьому санаторії мені зробили операцію на тазостегновому суглобі. Потім я неодноразово приїздив сюди для продовження лікування та реабілітації. Минулого року під час проведення консультації лікарі порекомендували мені провести ще одну операцію на суглобах, на що я погодився. Зараз, коли все вже позаду, почуваю себе набагато краще, за що дуже вдячний хірургам санаторію".

Сьогодні у ЄЦДКС проходять лікування громадяни з усіх країн пострадянського простору та Західної Європи, а також з Японії, США, країн Близького Сходу. Про ефективність лікування красномовно свідчить той факт, що окремі люди їздять сюди вже більше десяти років поспіль. Іноземці отримують той самий комплекс процедур, що і вітчизняні пацієнти. Різниця лише у харчуванні. Для окремих відпочиваючих тут готують окремо, враховуючи їх національні та релігійні традиції.

За останні два роки санаторій поповнив свій медичний арсенал сучасним медичним обладнанням та апаратурою.

Завідувачка фізіотерапевтичного відділення санаторію лікар фізіотерапевт вищої кваліфікаційної категорії Ірина Башкова переконана, що у ході лікування і реабілітації дітей, які страждають захворюваннями центральної нервової системи, кістково-м'язового апарату, важко переоцінити важливість методів фізіотерапії.

– Можна сказати, що фізіотерапія, це "друга рука" медицини. На оснащенні нашого лікувально-діагностичного центру ми маємо парк обладнання, який складається більше як із 150 найменувань. Відповідно до всіх стандартів та вимог фізіотерапевтичної і педіатричної науки, тут представлені всі головні види впливу фізичними факторами. Оскільки існують певні вимоги експлуатації фізіотерапевтичного обладнання, ми дуже задоволені тим, що у нас постійно іде процес оновлення медичної апаратури. До речі, далеко не кожен медичний прилад може бути використаний у лікувальному процесі. Враховуючи наш дитячий контингент, ми використовуємо лише ліцензовану техніку, яка має усі відповідні сертифікати. Також, і це для нас дуже важливо, наше обладнання щороку проходить перевірку відповідних параметрів. Це важливе завдання виконують фахівці бази виміральної техніки Південного регіону Озбро-

ення Збройних Сил України, де командиром підполковник Олександр Проворов. Заходи метрологічного забезпечення у нашій діяльності є вкрай важливими. Лікарі повинні бути впевнені, що прибори мають саме ті параметри, які рекомендовані для оздоровчого впливу, і що вони надають пацієнту саме той лікувальний ефект, який ми хочемо отримати від даної процедури, – підкреслила лікар Башкова.

Минулого року у санаторії було відкрито бювет для лікування мінеральною водою, яка надходить з власної свердловини глибиною 1247 метрів. Вода, яка отримала назву "Кіркінітіда", допоможе у лікуванні хворих з хронічними захворюваннями печінки, жовчного міхура та сечовидільної системи. Зараз, за підтримки міського голови Євпаторії Андрія Даниленка, планується відкрити ще один бювет по вулиці Дувановській, що дасть можливість мешканцям та гостям міста також використовувати цю воду. Роботи проводяться під науковим патронатом професорів Костянтина Бабова і Валентини Поберської, які представляють Український інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України.

Не зупиняючись на досягненнях, керівництво санаторію продовжує активну роботу, спрямовану на зміцнення та розширення матеріальної і медичної бази.

Сергій Осипов.

НОВЕ ОБЛИЧЧЯ

Кабинет відділення гіпербаричної оксигенації фізіотерапевтичної клініки Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону отримав "нове обличчя". Спеціалістами квартирно-експлуатаційного відділу м. Вінниці днями тут завершено ремонт. Зроблено все, як-то кажуть, за останнім словом моди: пластикові вікна, облицювальна плитка, нова сантехніка, підвісна стеля тощо.

За словами начальника фізіотерапевтичної клініки – провідного фізіотерапевта ВМКЦ ЦР полковника медичної служби В'ячеслава Сивака, відділення гіпербаричної оксигенації функціонує з 1992 року. Відтоді капітального ремонту приміщень, серед яких не лише кабінет, де знаходяться дві одномісні барокамери типу ОКА-МТ, а й кімната відпочинку, роздягальня та душева, не проводилося.

– Лише минулого року, – говорить полковник медичної служби В'ячеслав Сивак, – у відділенні гіпербаричної оксигенації фізіотерапевтичної клініки проліковано майже 300 пацієнтів Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону. Кожному із пацієнтів в залежності від захворювання призначається певна кількість лікувальних процедур. Минулого року, за звітною документацією, їх проведено 2040. В середньому така кількість пролікованих пацієнтів була і минулі роки.

Метод гіпербаричної оксигенації, як розповів завідувач відділення лі-

ЗАКОН Є ЗАКОН

Порушують права? Прокуратура допоможе!

З кожним роком загальна кількість звернень громадян в органи прокуратури лише зростає. До прикладу, лише протягом першого кварталу цього року у Вінницьку прокуратуру з наглядом за додержанням законів у воєнній сфері надійшло 66 письмових звернень від громадян та юридичних осіб, з яких вирішено 50 (задоволено – 35). Цей показник більший ніж за аналогічний період 2012 року.

Хоча з другої половини минулого року, відповідно до нового Кримінального процесуального кодексу України та внесених змін до Закону України "Про прокуратуру", прокуратурою приймаються до розгляду заяви і скарги лише після їх попереднього розгляду органами влади, місцевого самоврядування та компетент-

ними органами державного нагляду (контролю).

Подібна тенденція до збільшення загальної кількості звернень, в тому числі задоволених, свідчить про зростання довіри громадян до органів прокуратури України як установи, де захищені категорії можуть одержати безоплатну кваліфіковану правову допомогу та реальний захист порушених прав.

Аналізуючи розглянуті письмові звернення громадян, встановлено, що більш ніж у двічі збільшилась кількість заяв і скарг стосовно оплати праці.

Громадяни бачать дієвість прокуратури на прикладі вирішених і задоволених звернень інших людей. Відтак, якщо виникають проблеми – не вагаючись звертаються до прокурорів із впевненістю, що їхні порушені права будуть поновлені.

Так, впродовж 1 кварталу 2013 року за втручання Вінницької прокуратури з нагляду за додержанням

законів у воєнній сфері в інтересах працівників Центрального військового клінічного санаторію "Хмільник" та Будинкоуправління №1 КЕВ м. Вінниці подані позовні заяви до суду щодо стягнення заборгованості за нараховану, але не виплачену заробітну плату на загальну суму 246 тис. грн.

Збільшення звернень щодо оплати праці свідчить також про неефективну роботу керівників державних підприємств, установ та контролюючих органів, що змушує громадян звертатись до органів прокуратури із найбільш важливими питаннями своєчасного отримання заробітної плати.

У зв'язку із цим, Вінницькою прокуратурою з наглядом за додержанням законів у воєнній сфері у 2013 році більшу увагу приділяється особистому прийому громадян, під час якого головним питанням, зазвичай, є оплата праці. Протягом першого кварталу цього року

нестача кисню може розвинутись при анаеробній інфекції, при гострих гепатитах, порушеннях мозкового кровообігу, коли через блокування судин в якусь зону мозку не надходить кисень.

Дуже ефективним є цей метод при лікуванні перитонітів, для покращення загоєння ран, а також при лікуванні багатьох хронічних захворювань, хворих на вірусний гепатит, виразкову хворобу шлунка і 12-палої кишки.

– Перевага методу гіпербаричної оксигенації в тому, що інших способів доставляти додаткову кількість кисню не існує, – зазначає Валерій Оніщук. – Звичайно, в кожному окремому випадку дози кисню, тривалість і частота сеансів визначається індивідуально, адже в нашому випадку кисень є тим самим медикаментом, як і всі інші. В комплексі лікувальних заходів застосування кисню іноді відіграє основну роль у зворотному розвитку і ліквідації патологічного процесу.

На запитання про вік барокамер і застарілість обладнання Валерій Оніщук відповідає, що з моменту встановлення барокамер підтримується діловий зв'язок з їх виробником – ДП "АНТК ім. О.К. Антонова" "серійний завод Антонов". Крайні регламентні роботи представниками заводу були проведені в 2011 році, завдяки чому ресурс використання барокамер продовжили до 2020 року. Крім того, в штаті відділення гіпербаричної оксигенації є технік, який слідкує за справністю апаратів.

Сергій Фурдик.

вже було проведено особистий прийом громадян на проблемних піднаглядних підприємствах, а саме в Центральному військово-медичному клінічному санаторії "Хмільник" та Державному підприємстві "Вінницький авіаційний завод – "ВІАЗ".

Про виїзд прокурора попереджають завчасно через засоби масової інформації, аби працівники установ, підприємств, організацій змогли безпосереднього звернутися до нього із наболілими проблемами.

Старший прокурор Вінницької прокуратури з наглядом за додержанням законів у воєнній сфері Андрій Сопівник.

У БОЙОВОМУ СТРОЮ

Агентство оборонних закупівель (DGA) міноборони Франції одержало перший модифікований ударний вертоліт Tiger HAD, повідомляє Flightglobal. Нову машину військовим передав європейський консорціум Eurocopter. Tiger HAD буде поставлений на озброєння армійської авіації Франції. У січні поточного року нова версія ударного вертольота одержала сертифікат типу, а на початку квітня – схвалення міноборони Франції.

Від базової версії HAP нова HAD відрізняється вдосконаленими двигунами, кращим бронезахистом й можливістю використовувати ракети AGM-114 Hellfire класу "повітря-поверхня". У цілому французькі замовили 40 нових версій ударного вертольота, ос-

Франція озброїлася новою версією Tiger

новне завдання якого – забезпечення підтримки з повітря. Слід зазначити, що окрім Франції замовлення на 24 таких вертольоти розмістила Іспанія.

Льотні випробування Tiger HAD

проводилися з вересня 2010 року. В рамках перевірок вертоліт здійснив кілька пусків ракет Mistral класу "повітря-повітря" і Spike класу "повітря-поверхня". Першою нові вертольоти одержала Іс-

панія, яка в другій половині 2012 року отримала шість Tiger HAD. Зараз на озброєнні чотирьох країн світу – Австралії, Франції, Німеччини й Іспанії – знаходяться 83 вертольоти Tiger різних версій.

НА ОЗБРОЄННЯ

Міноборони РФ одержало модернізований "Руслан"

Ульяновський завод "Авіастар-СП" передав Міністерству оборони Росії черговий модернізований транспортний літак Ан-124-100 "Руслан". Про це повідомляє прес-служба підприємства.

У ході модернізації на літаку перевірили роботу гідравлічних вузлів, паливної системи, шасі, а також переднього й заднього люків. Окремі елементи транспортника замінили на сучасні, тим самим підвищивши надійність літака. По завершенню модернізації літак пройшов необхідні випробування.

До кінця року військово-повітряне командування одержить ще два такі транспортники. Раніше повідомлялося, що до 2020 року міноборони планує модернізувати ще близько 10 "Русланів". Літаки одержать нову бортову електроніку й засоби навігації, а дальність польоту збільшиться до 5,4 тисячі кілометрів. Загалом на озброєнні Міноборони знаходяться 22 "Руслани".

ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ

Літаки замінять безпілотниками

Безпілотні літальні апарати ВПС Ізраїлю у найближчі 40-50 років виконуватимуть увесь спектр завдань, що покладаються на пілотовані літальні апарати, повідомляє Associated Press з посиланням на високопоставленого офіцера ізраїльських Військово-повітряних сил. Роботи зі створення таких БПЛА уже тривають. Слід зазначити, що сьогодні Ізраїль посідає друге після США місце за обсягами виробництва й використання безпілотників.

Подробиці проектів перспективних ізраїльських БПЛА не уточнюються. Втім, раніше колишній командувач ВПС Ізраїлю генерал Ісаак Бен-Ізраель заявив, що безпілотні літальні апарати навряд чи зможуть повністю замінити собою пілотовану техніку. Зокрема, вони не здатні нести важкі боеприпаси, необхідні для поразки підземних бункерів.

Експерти стверджують, що в цей час Ізраїль виробляє тільки

один тип БПЛА, який може застосовувати ракетне озброєння для нанесення ударів по наземних цілях. Йдеться про апарати Heron TP, що стоять на озброєнні ВПС Ізраїлю під позначенням IAI Eitan. Крім того, Ізраїль випускає баражуючі боеприпаси IAI Nagor, які по суті є БПЛА із вбудованою бойовою частиною, здатні вести тривале патрулювання й за командою оператора наносити удари по РЛС супротивника.

В УМОВАХ КРИЗИ

Усі сили на Tejas

Міністерство оборони Індії призупинило роботи із проекту перспективного винищувача п'ятого покоління AMCA, повідомляє The Sunday Standard. Створенням літака займається Агентство авіакосмічних розробок (ADA) Організації оборонних досліджень і розробок (DRDO) Індії. Згідно з розпорядженням індійського військового відомства, DRDO необхідно задіяти всі сили на проекті винищувача Tejas, розробка якого надмірно затяглася.

Індія займається розробкою винищувача Tejas з 1983 року. Початкову бойову готовність літака планувалося оголосити наприкінці 2010 року, але потім дату перенесли на початок 2011-го, а потім – середину 2013 року. Новим літаком планувалося замінити всі застарілі винищувачі МіГ-21. ВПС Індії замовили 40 літаків Tejas, перший з яких був переданий військовим для випробувань у січні 2011 року.

Розробка винищувача AMCA ведеться Індією самостійно з 2006 року. За планом індійського військового відомства, у складі ВПС AMCA займуть нішу між легкими винищувачами Tejas і важкими FGFA (створюється разом з Росією на базі Т-50 ПАК ФА) і Су-30МКІ. Раніше планувалося, що льотні випробування AMCA почнуться наприкінці нинішнього десятиліття, а на озброєння нові літаки стануть в 2025 році.

БЕЗ ДЕФЕКТІВ

На Су-34 усунули недоліки

Дефекти, виявлені представниками міноборони Росії на фронтових бомбардувальниках Су-34, повністю усунути. Про це повідомив перший заступник міністра оборони генерал армії Аркадій Бахін. За його словами, слід віддати належне новосибірському авіазаводу, льотним екіпажам, що швидко усунули недоліки, які раніше пред'являлися виробникам.

Як повідомляли "Крила України", два Су-34 із поставлених до стройових частин взагалі не могли літати. У кожного літака були виявлені унікальні недоробки, втім, на всіх бомбардувальниках нестабільно працювали радіолокаційні станції й прицільно-навігаційні системи. Збої систем були не тільки через неправильну роботу програмного забезпечення, але й через технічні несправності. Для усунення неполадок деякі літаки довелось виводити з експлуатації й відправляти на ремонт.

ПЛАНИ

Угорщина оголосить тендер на поставку вертольотів

Уряд Угорщини має намір оголосити тендер на поставку багатоцільових вертольотів для військових і цивільних потреб. Як повідомляє Defense Aergospace, умови тендера й вимоги до нових машин у цей час узгоджуються в угорському міноборони. Ні сума можливої угоди, ні обсяг техніки поки не відомі. Ухвалити рішення щодо закупівлі вертольотів планується в 2014 році.

Зараз на озброєнні Угорщини стоять 13 багатоцільових вертольотів Мі-8 (Мі-17) і п'ять ударних Мі-24. У середині січня 2011 року повідомлялося, що міністерство оборони Угорщини планує провести модернізацію наявних вертольотів Мі-17. На першому етапі військово-повітряні сили планували модернізувати три машини. Пізніше стало відомо, що Угорщина розмістила в США замовлення на поставку 32 багатоцільових вертольотів UH-1N Twin Huey бувших у використанні. Сума можливої угоди тоді оцінювалася в 426 мільйонів доларів. На якій стадії в цей час перебувають переговори про поставку вертольотів, не відомо.

МОДЕРНІЗАЦІЯ

Польща оновить W-3 Sokol

Міністерство оборони Польщі має намір модернізувати два медичні вертольоти W-3A Sokol до версії W-3AE. Як повідомляє Flightglobal, контракт вартістю 3,5 мільйони злотих (1,1 мільйона доларів) виконає компанія Pzl-swidnik.

У рамках модернізації, яка завершиться до 30 листопада 2013 року, польські вертольоти, зокрема, одержать нові кріплення для медичного встаткування. Один вертоліт також одержить додаткового обладнання на 400 тисяч злотих. Ще 270 тисяч доларів Польща витратить на установку нового обладнання на пошуково-рятувальний вертоліт BMC W-3WARM Anakonda.

За даними Flightglobal Milicas, на озброєнні ВПС, Сухопутних військ і ВМС Польщі стоїть 62 вертольоти W-3 Sokol різних модифікацій. Ще п'ять вертольотів були замовлені на початку 2012 року. В 2006 році міноборони Польщі замовило Pzl-swidnik модернізацію 32 вертольотів, яка повинна завершитися в 2013-2014 роках. В 2009 році в Польщі почалася розробка нових багатоцільових вертольотів на базі W-3, які одержали назву Sokol-2.

Вертоліт W-3A Sokol має максимальну злітну масу в 6,4 тонни й може нести до 2,55 тонни корисного навантаження. Максимальна швидкість вертольота — 260 кілометрів на годину, дальність польоту — 734 кілометри. У медичній версії вертоліт уміщає до чотирьох носилок з пораненими. Крім того, машина комплектується відкидними сидіннями.

РАДЯТЬСЯ НАУКОВЦІ

У Дніпропетровську пройшла конференція “Людина і Космос”

Як завжди, конференція була проведена на базі Національного центру аерокосмічної освіти молоді ім. А.М. Макарова (НЦАОМ), Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара (ДНУ) та ПАТ “Український науково-дослідний інститут технології машинобудування” (ПАТ “УкрНДІТМ”).

Згідно з регламентом проведення конференції 11 квітня пройшли засідання з 22 науково-практичних напрямків. Було заслухано 326 доповідей, в обго-

воренні яких взяло участь близько 400 учасників та гостей конференції. Дипломами XV Міжнародної Молодіжної науково-практичної конференції “Людина і Космос” відзначені 96 учасників, 46 кращих доповідей рекомендовані до публікації у фахових наукових журналах (“Вісник Дніпропетровського національного університету. Ракетно-космічна техніка” і “Екологія та ноосферологія”), повідомляє “Спейс-Інформ”.

Місто Дніпропетровськ не випадково обрано місцем проведення конференції МАА: у космічній столиці України не тільки знаходяться провідні підприємства ракетно-космічної галузі, а й працює українське регіональне відділення Міжнародної академії астронавтики, очолюване Генконструктором КБ “Південне” О.В.Дегтяревим.

Міжнародна конференція під егідою МАА, присвячена перспективним космічним тех-

нологіям, вже вчетверте збирає в Дніпропетровську вчених і конструкторів з різних країн. Робота конференції проходила в 5-ти секціях:

КОНФЕРЕНЦІЇ

“Космічні технології: сьогодні та майбутнє”

З 17 по 19 квітня 2013 року в Дніпропетровську під егідою Міжнародної академії астронавтики (МАА) пройшла четверта Міжнародна конференція “Космічні технології: сьогодні та майбутнє”, передає “Спейс-Інформ”.

– Сучасні і перспективні ракетно-космічні комплекси, ракети-носії, їх компоненти та системи

– Сучасні і майбутні космічні супутникові системи

– Перспективні ракетні двигуни та енергетичні установки

– Матеріали і технології

– Космос для людства

Цього року в конференції взяли участь близько 400 учасників з 22 країн світу.

НА ОРБИТУ

З Байконура запущений біологічний супутник “Біон-1М”

19 квітня 2013 року з ПУ № 6 майданчика № 31 космодрому Байконур стартовими командами підприємств ракетно-космічної галузі Росії здійснений пуск ракети-носія “Союз-2.1а” з біологічним супутником “Біон-1М” і шістьма мікросупутниками.

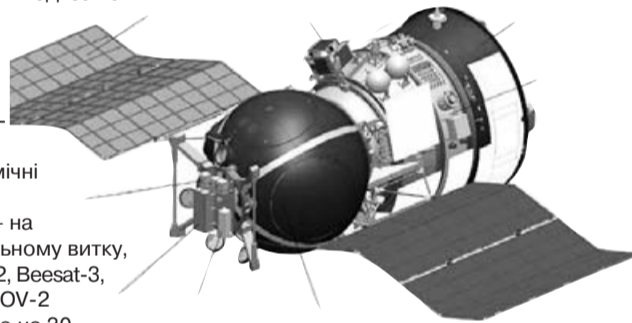
Супутник “Біон-1М” з мікросупутниками успішно відокремився від останнього ступеня носія і вийшов на навколосеземну орбіту.

Далі, вже в ході самостійного польоту біосупутника, від нього відділилися малі космічні апарати GODSat – на 4 орбітальному витку, а Veosat-2, Veosat-3, SOMP і DOV-2 почергово на 30-33 витках приблизно через 46 годин 15 хвилин після відділення “Біона” від “Союзу”. Російський мікросупутник “Лелека” відокремився від біосупутника останнім, приблизно через 52 години 20 хвилин на 34-35 орбітальному витку 21 квітня.

У космічну подорож на “Біон” тривалістю 30 днів вирушили вісім монгольських піщанок, 45 “генетично чистих” мишей, риби-цихліди, різні мікроорганізми,

рослини.

Крім того, російські вчені відправили на супутнику “Біон-1М” штучні метеорити – спеціальні

пластини з базальту з малими отворами-тунелями, куди поміщені спори бактерій. “Метеорити” поміщені на зовнішню поверхню апарату, що спускається, будуть піддаватися впливу космічної радіації і вакууму, а при поверненні на Землю зазнають всього, що припадає на долю справжніх метеоритів, – зростання температури до тисяч градусів, перепади тиску, перевантаження.

СТАРТИ

У США відбувся успішний запуск ракети Antares, розробленої за участю КБ “Південне”

21 квітня 2013 року о 24.00 за київським часом з космодрому Уоллопс (Вірджинія, США) відбувся перший демонстраційний пуск ракети-носія (РН) середнього класу “Антарес”.

В рамках демонстраційного пуску ракета-носії “Антарес” вивела на орбіту імітатор корисного вантажу на цільову орбіту висотою 250-300 кілометрів з нахилом 51,6 градуса.

Разом з макетом на орбіту були виведені чотири супутники стандарту CubeSat. Три з них створені в НАСА і отримали імена “Олександр” (Alexander), “Грем” (Graham) і “Белл” (Bell) – на честь винахідника телефону Олександра Грема Белла. На цих супутниках роль бортового комп’ютера грають смартфони з операційною системою Android. Четвертий супутник – Dove 1 – створено компанією Cosmogia і він буде вести зйомку земної поверхні.

Ракета-носії призначена, в першу чергу, для доставки вантажів на Міжнародну космічну станцію, а також для запуску комерційних і державних космічних апаратів.

Ракету-носії “Антарес” створено американською компанією Orbital Science Corporation в рамках міжнародної кооперації за

участю підприємств України.

Ракета-носії складається з двох ступенів і космічного вантажного корабля “Сігнус” (третій ступінь).

Основна конструкція першого ступеня РН “Антарес” розроблена ДП “Конструкторське бюро “Південне” ім. М.К. Янгеля”, виготовлена ДП “Виробниче об’єднання Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова” в кооперації з українськими підприємствами “Хартрон-АРКОС” (Харків), “Київ-прилад” (Київ), “Хартрон-ЮКОМ” (Запоріжжя), “ЧЕЗАРА”, “РАПІД” (Чернігів) та ін.

Підготовка РН “Антарес” до пуску, її випробування і пуск виконано за участю фахівців ДП “КБ “Південне”, ДП “ВО ПМЗ”, НВО “Хартрон-АРКОС”. Українські фахівці у повному обсязі забезпечили виконання всіх операцій у своєму секторі відповідальності.

Завдання пуску виконано повністю. Програма доставки вантажів на міжнародну космічну станцію передбачає запуск десяти

РН “Антарес”.

Кооперація учасників програми “Антарес” є унікальною, оскільки в рамках цієї програми українська сторона вперше виконує весь комплекс робіт з проектування, відпрацювання та виготовлення матеріальної частини основної конструкції I ступеня для ракети-носія, замовленої Національним космічним агентством США.

Успішний пуск РН “Антарес” є яскравим прикладом плідної співпраці України і США у космічній сфері.

Прес-служба ДКА України.

НЕБЕЗПЕКА

На навколосеземній орбіті відслідковуються 16649 об’єктів штучного походження

Як повідомляється в щоквартальному звіті Відділу NASA зі стеження за штучними космічними об’єктами, станом на 3 квітня 2013-го число об’єктів штучного походження на навколосеземній орбіті, що відслідковуються засобами контролю космічного простору, становить 16649 одиниць. Це на 37 фрагментів менше, ніж трьома місяцями раніше.

У число об’єктів, що відслідковуються, входять 3588 (+ 22) космічних апаратів (функціонуючі і “мертві”), 13061 (- 59) – ступені ракет-носіїв та інші уламки.

“Розподіл місць” серед космічних держав не змінився.

Перше місце – за Росією та країнами СНД – 6257 (- 32). З них, 1427 (+ 2) – супутники, а 4830 (- 34) – фрагменти РН та інші “сміття”. За останні кілька років це перше більш-менш істотне зменшення російського “сміття” в космосі.

Другий рядок – за США – 4938 (+ 2) об’єктів. У тому числі 1134 (+ 9) супутники і 3804 (- 7) ступені і фрагменти. У порівнянні з початком року практично без змін.

Третє місце у Китаю – 3752 (- 26)

об’єкти. У тому числі, 140 (без змін) супутників і 3612 (- 26) інших об’єктів.

Четверте місце в рейтингу займає Франція – 498 об’єктів (+ 5): 56 (без змін) + 442 (+ 5).

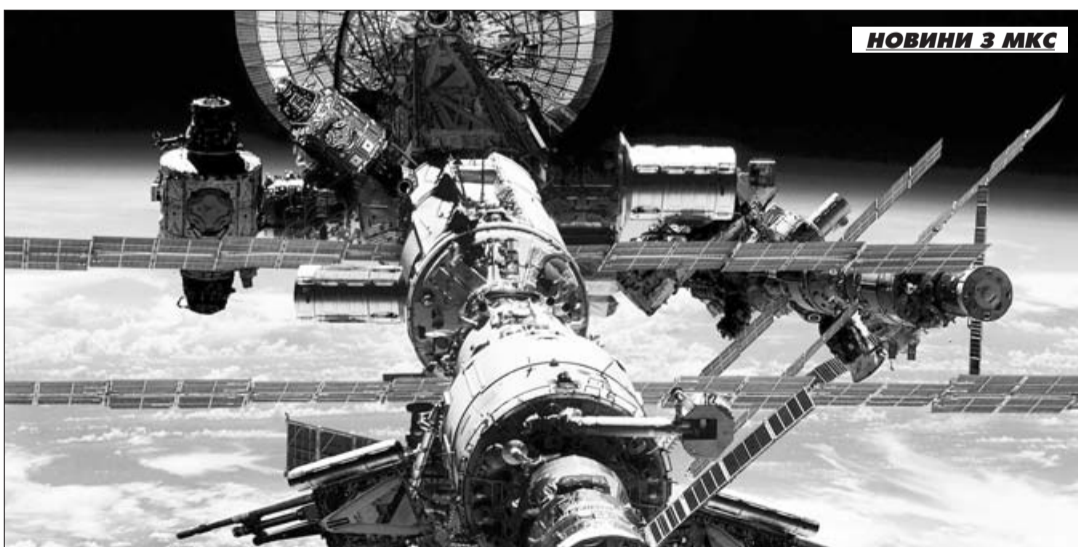
У японців 208 (+ 2) об’єктів – 125 (+ 1) супутників і 83 (+ 1) фрагменти.

За індійцями – 174 (+ 1) об’єкти: 49 (+ 1) + 125 (без змін).

“Показники” Європейського космічного агентства – 42 (без змін) + 46 (+ 1) = 88 (+ 1).

Всім іншим країнам “належать” 734 (+ 10) об’єкти – 615 (+ 9) + 119 (+ 1).

Можна констатувати, що перші три місяці 2013-го були відносно “спокійними”, і всі зміни укладаються в поточну космічну діяльність країн світу.

НОВИНИ З МКС

Стикувальний відсік “Пірс” МКС буде затоплений в цьому році

Стикувальний відсік “Пірс”, що є частиною російського сегменту Міжнародної космічної станції (МКС), буде зведений з орбіти і затоплений в цьому році, повідомив журналістам керівник науково-технічного центру РКК “Енергія” Олександр Калера.

“Заключний вихід (у відкритий космос за російською програмою) заплановано перед приходом багатифункціонального лабораторного модуля (БЛМ) – це “проводи” стикувальний відсік “Пірс”. Перед приходом БЛМ його

потрібно відстикувати і затопити”, – сказав Калера.

Він нагадав, що всього в цьому році заплановано шість виходів у відкритий космос за російською програмою.

Помните, каким он парнем был...

Продовження. Початок в №15.

На месте посадки Гагарина была вручена его первая награда за полёт в космос – медаль “За освоение целинных земель”. Впоследствии такая же медаль вручалась на месте следующим космонавтам. На аэродроме в Энгельсе Гагарина уже ждали, у трапа вертолёта было всё руководство базы. Ему вручили поздравительную телеграмму Советского правительства. На автомобиле “Победа” Гагарина повезли на командно-диспетчерский пункт, а затем в штаб базы, для связи с Москвой.

К полудню на аэродром Энгельс с Байконура были два самолёта: Ил-18 и Ан-10, на которых прибыли заместитель Главного командующего ВВС генерал-лейтенант Агальцов и группа журналистов. В течение трёх часов, пока устанавливали связь с Москвой, Гагарин давал интервью и фотографировался. С появлением связи он лично доложил Н.Хрущёву (1-му секретарю ЦК КПСС) и Л.Брежневу (Председателю Президиума Верховного Совета СССР) о выполнении полёта.

После доклада Гагарин и группа сопровождающих лиц сели на самолёт Ил-14, прибывший с Куйбышевского аэродрома “Кряж”, и полетели в Куйбышев (сейчас Самара). Было принято решение: во избежание шумихи произвести посадку не в аэропорту “Курумоч”, а на заводском аэродроме “Безымянка”. Но, пока глушили двигатели самолёта и монтировали трап, на аэродроме уже собралось много народу (включая рабочих и инженеров расположенного рядом с аэродромом завода “Прогресс”, где, кстати, и была построена ракета Р-7, на которой стартовал в космос корабль “Восток” с Гагариным на борту), приехало городское партийное руководство. Когда смонтировали трап, первым из самолёта вышел Гагарин, он поприветствовал собравшихся. Затем Гагарина увезли на обкомовскую дачу на берегу Волги. Там он принял душ и нормально поел. Через три часа после прилёта в Куйбышев Гагарина туда же прилетели Королёв и ещё несколько человек из Госкомиссии. В 9 часов вечера накрыли стол и отпраздновали удачный полёт в космос.

Освещение в советских СМИ

Ввиду обеспечения секретности первого полёта человека в космос, сам факт запуска Гагарина предварительно не освещался. Широко известные кадры, где можно его узнать, были сняты не в день запуска в космос, а позднее, специально для кинохроники, где Гагарин повторил всё, что делал при реальном запуске.

Перед полётом правительством СССР заранее было подготовлено три текста ТАСС о запуске человека в космос, в том числе одно “трагическое”, если космо-

навт не вернётся живым из полёта:

1 вариант – торжественный, о выходе корабля-спутника с человеком на орбиту на околоземную орбиту:

“...После успешного проведения намеченных исследований и выполнения программы полета 12 апреля 1961 года в 10 часов 55 минут московского времени советский космический корабль “Восток” совершил благополучную посадку в заданном районе Советского Союза.

Летчик-космонавт майор Гагарин сообщил: “Прошу доложить партии и правительству, что приземление прошло нормально, чувствую себя хорошо, травм ишибов не имею”.

Осуществление полета человека в космическое пространство открывает грандиозные перспективы покорения космоса человечеством”.

– ТАСС, 12 апреля 1961 года.

2 вариант – сообщение о невыходе корабля-спутника на орбиту и его экстренном приземлении, в нём же обращение к народам и правительствам зарубежных стран с просьбой оказать содействие в поиске и спасении космонавта;

3 вариант – сообщение о трагической гибели космонавта.

Проекты всех трёх сообщений были приложены к записке Устинова, Руднева, Калмыкова, Деметьева, Бутомы, Келдыша, Москаленко, Вершинина, Каманина, Ивашутина и Королёва в ЦК КПСС от 30 марта 1961 года. Постановлением Президиума ЦК КПСС от 3 апреля 1961 года “О запуске космического корабля-спутника” тексты сообщений были одобрены.

Все три сообщения были запечатаны в специальные конверты под номерами: 1,2,3 и отправлены на радио, телевидение и ТАСС. По команде из Кремля вскрывался лишь тот конверт, номер которого укажут из Кремля 12 апреля 1961 года, а оставшиеся конверты подлежали немедленному уничтожению.

Встреча в Москве

Первоначально никто не планировал грандиозной встречи Гагарина в Москве. Всё решил в последний момент Никита Сергеевич Хрущёв. По словам его сына – Сергея Хрущёва: “Он начал с того, что позвонил министру обороны маршалу Малиновскому и сказал: “Он у вас старший лейтенант. Надо его срочно повысить в звании”. Малиновский сказал, довольно неохотно, что даст Гагарину звание капитана. На что Никита Сергеевич рассердился: “Какого капитана? Вы ему хоть майора дайте”. Малиновский долго не соглашался, но Хрущёв настоял на своём, и в этот же день Гагарин стал майором”. Потом

Хрущёв позвонил в Кремль и потребовал, чтобы Гагарину подготовили достойную встречу.

По другим свидетельствам, очередное звание “капитан” Гагарин должен был получить в апреле 1961 года, но Д.Устинов предложил произвести его сразу в майоры. Приказ о присвоении этого внеочередного звания был подготовлен до старта, но Юрий Гагарин узнал о том, что он стал майором только после посадки. Во всех сообщениях ТАСС 12 апреля уже говорилось о “майоре Юрии Гагарине”.

14 апреля за Гагариным прилетел Ил-18, а на подлёте к Москве к самолёту присоединился почётный эскорт истребителей, состоящий из семи истребителей МиГ-17. Самолёт с эскортом прошёл над центром Москвы, над Красной площадью, затем произвёл посадку в аэропорту Внуково. Там Гагарина ожидал грандиозный приём: ликующие люди, журналисты и операторы, руководство страны. Самолёт подрул к центральному зданию аэропорта, спустили трап, и первым по нему сошёл Гагарин. От самолёта до правительственных трибун была протянута ярко-красная ковровая дорожка, по ней и пошёл Юрий Гагарин (по пути у него развязался шнурок на ботинке, но он не остановился и дошёл до правительственных трибун, рискуя споткнуться и упасть), под звуки оркестра, исполняющего советский авиамарш “Мы рождены, чтоб сказку сделать былью”. Подойдя к трибуне, Юрий Гагарин отработовал Никите Хрущёву:

– Товарищ Первый секретарь Центрального Комитета Коммунистической партии Советского Союза, Председатель Совета Министров СССР! Рад доложить вам, что задание Центрального Комитета Коммунистической партии и Советского правительства выполнено...

Дальше была поездка в открытым “ЗИЛ-111В” из аэропорта на Красную площадь, Гагарин стоя приветствовал встречающих. Кругом слышались поздравления, многие махали плакатами. Восторженные москвичи прорывались через оцепление и забрасывали Гагарина цветами. На Красной площади прошёл митинг, на котором Никита Хрущёв объявил о присвоении Гагарину званий “Герой Советского Союза” и “Лётчик-космонавт СССР”.

Митинг перерос в стихийную демонстрацию, которую Юрий Гагарин и руководители советского государства приветствовали с трибуны мавзолея Ленина. После ее окончания Никита Хрущёв проводил Гагарина внутрь мавзолея, к саркофагу. Торжества продолжились на приёме в Кремле, на котором присутствовали многие конструкторы, имена которых тогда ещё официально не назывались. Леонид Брежнев вручил Гагарину медаль “Золотая Звезда” Героя Советского Союза и орден Ленина. Многих новорожденных мальчиков родители называли в тот день в честь Гагарина – Юрием.

Далі буде.

Матеріал до друку підготував
Володимир Алєксєєв.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

29 квітня – 12 травня

29 квітня 1903 р.
народився Головнокомандувач РВСР (1963-1972), двічі Герой Радянського Союзу, маршал М.І.Крилов.

29 квітня 1938 р.
народився організатор ракетно-космічної промисловості А.І.Кисельов.

29 квітня 1953 р. народився льотчик-космонавт М.М.Бударін.

29 квітня 1962 р. народився командир військової частини А1912 П.М.Пухтаєвич.

30 квітня 1933 р.
відбувся перший політ пасажирського літака А.І.Путілова “Сталь-3” з нержавіючої сталі, Я.Г.Пауль.

30 квітня 1949 р.
народився головний інспектор МО України В.С.Фролов.

30 квітня 1966 р. ДКБ № 478 наказом Міністра авіаційної промисловості СРСР присвоєно назву – Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро “Прогрес”.

30 квітня 1975 р. народився командир військової частини А 3666 В.В.Груділов.

1 травня 1918 р. народився штурман-випробувач І.Ф.Овчаренко.

1 травня 1918. вперше над Червоною площею пролетів радянський літак “Ньюпор-XXI”, льотчик І.М.Виноградов.

1 травня 1918 р.
народився заслужений льотчик-випробувач СРСР, Герой Радянського Союзу І.М.Дзюба.

1 травня 1923 р. народився заслужений льотчик-випробувач СРСР В.М.Волков.

1 травня 1934 р. народився льотчик-випробувач І.П.Титаренко.

1 травня 1938 р. народився льотчик-випробувач В.К.Кушнерев.

1 травня 1945 р. народився військовий льотчик, командувач НАК ВПС ЗС України (2000-2003) А.К.Тарєєв.

1 травня 1960 р. засновано військову частину А3730 (м.Шепетівка).

1 травня 1960 р. засновано Львівський зенітний ракетний полк (м.Кам'янка-Бузька).

2 травня 1947 р. народився командир 28-го корпусу ППО (1991-1992) О.Ф.Оліфіров.

3 травня 1926 р. народився заслужений льотчик-випробувач СРСР Г.К.Мосолов.

3 травня 1958 р. народився начальник Центрального науково-дослідного інституту ЗС України І.С.Романченко.

4 травня 1928 р. народився командувач 43-ї РА (1975-1982) В.С.Неделін.

4 травня 1952 р. народився начальник Генерального штабу – Головнокомандувач ЗС України (2004-2009) С.О.Кириченко.

4 травня 1992 р. день створення ВПС України.

4 травня 1993 р. в Україні введено в дію Повітряний кодекс.

5 травня 1923 р. народився військовий льотчик, Герой Радянського Союзу М.В.Сутягін.

5 травня 1940 р. засновано військову частину А3009 (м.Севастополь).

5 травня 1945 р. створено двигунобудівне ДКБ №478 (зараз – ДП ЗМКБ “Прогрес” ім. ак. О.І.Івченка”).

5 травня 1978 р. народилась літературний редактор ДО МО України “Крила України” О.В.Уретій.

6 травня 1912 р. народився маршал авіації Г.В.Зімін.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

29 квітня – 12 травня

6 травня 1959 р. народився начальник Центрального військово-медичного управління ЗС України – начальник медичної служби ЗС України В.Б.Андронатій.

6 травня 1960 р. народився військовий льотчик, заступник командувача ПС ЗС України з гуманітарних питань (2004-2006) Л.П.Кисельов.

6 травня 1964 р. народився заступник директора Департаменту фінансів – начальник управління зведеного фінансового планування та формування бюджету МО України К.М.Кифоренко.

6-7 травня 1987 р. здійснено світові рекорди дальності польотів за замкненим маршрутом – 20151 км, екіпаж В.І. Терського на Ан-124 “Руслан”.

7 травня 2001 р. після реконструкції та майже восьмирічного простою здійснив перший політ літак-гігант Ан-225 “Мрія”, екіпаж О.В.Галуненка. Друге народження супергіганта.

8 травня 1958 р. народився заступник начальника Генерального штабу ЗС України (2009-2012 рр.) В.М.Артюх.

8 травня 1962 р. народився командир Повітряного командування “Південь” П.П.Зуєв.

9 травня 1923 р. народився льотчик-випробувач В.М.Захаров.

9 травня 1945 р. на Центральному аеродромі ім. М.В.Фрунзе (Москва) приземлився літак із екіпажем О.І.Семенкова, який доставив акт про капітуляцію фашистської Німеччини.

9 травня 1997 р. відбувся перший виступ пілотажної групи ВПС ЗС України “Українські соколи” у складі 6 літаків МіГ-29 над аеродромом Центрального аероклубу ім. О.К.Антонова “Чайка”.

10 травня 1929 р. народився ветеран ракетобудування, перший заступник Генерального директора з виробництва заводу “Південмаш” (1993-2005 рр.), Герой України В.І.Сичевий.

10 травня 1943 р. відбувся перший політ штурмовика Іл-8, екіпаж В.К.Коккінакі.

10 травня 1948 р. народився заступник командувача ВПС України, начальник СПС (1992-1994) С.О.Будко.

10 травня 2004 р. створено льотну школу “Капітан Нестеров” (м. Київ).

11 травня 1938 р. відбувся перший політ “повітряного винищувача танків” ВІТ-2 М.М.Полікарпова, В.П.Чкалов.

11 травня 1951 р. народився директор ДП МО України “Севастопольське авіаційне підприємство” (1990-2011 рр.) П.Ф.Воронін.

11 травня 1955 р. народився начальник військ зв'язку та інформаційних систем – заступник начальника штабу Командування ПС ЗС України О.І.Кушнір.

11 травня 1983 р. було здійснено рекорд швидкопідйомності на 6,4 км за 4 хв 46 с і досягнута максимальна висота в горизонтальному польоті 6552 м на Ка-32, Т.І.Зуєва.

12 травня 1927 р. створено ДКБ Яковлева.

12 травня 1933 р. у Тушино відкрилася Вища парашутна школа Тсоавіахіму (Центральний аероклуб).

12 травня 1983 р. було здійснено світовий рекорд часу підйому на висоту 3000 м за 2 хв 11 с на Ка-32, М.І.Єрьоміна.

Штурм неба

Реактивні істребителі II покоління ОКБ Микояна

Продовження. Початок в №14.

Несмотря на различие причин катастроф, которые в разное время происходили на самолетах МиГ-15 в частях истребительной авиации, обращает на себя внимание факт, что все они произошли в полетах при пробивании облачности в сложных метеоусловиях. Версий катастрофы самолета УТИ МиГ-15 №612739 существует множество. Высказывают свое мнение разные люди: и специалисты, и любители авиации, и просто шарлатаны. Можно согласиться с одной: в момент нахождения Гагарина и Серегина в зоне на территории Москвы и Московской области держался циклон. Существовала опасность сильного обледенения в облаках. В.Серегин пошел на разгон самолета резким снижением, чтобы за счет динамического нагрева при большой скорости снижения ликвидировать очаги налипания льда. Но самое главное, при превышении максимально допустимой скорости (для УТИ МиГ-15 она составляет 1060 км/ч; авт.) на пикировании самолет становился неуправляемым, снижается эффективность рулей. Летчик узнает об этом только в момент выхода из пикирования, когда берет ручку на себя, а самолет никак не реагирует на рули. Летчик сталкивается с этим явлением внезапно, при острейшем дефиците высоты и времени. Если бы Гагарин и Серегин решили катапультироваться, итог полета все равно остался бы трагическим: времени на катапультирование было явно недостаточно...

“По данным летчиков ПВО, – писал генерал-лейтенант С.Катухов в декабре 1991 года в газете “Красная Звезда”, – в ночь с 26 на 27 марта 1968 года, аэродром, расположенный в 320 км юго-западнее Москвы, прекратил проведение ночных полетов по причине сильного обледенения в облаках на высоте 4000 м. Погода обуславливалась влиянием мощного циклона, смещавшегося с юга на Москву. Из-за давности события трудно выявить причину умолчания факта сильного обледенения в облаках в момент нахождения Гагарина и Серегина в зоне циклона...”

А вот мнение самого результативного летчика-аса Корейской войны 1950–1953 гг., командира 196-го иап 324-й иад Героя Советского Союза Евгения Пепелева: “В моей летной судьбе был похожий случай, правда, случился он не в облаках и не на УТИ МиГ-15. Как только я положил самолет на спину, летчик сержант Унчиков, физически здоровый парень, зажал педали руля поворота так, что я не мог их сдвинуть. Когда самолет, находясь вверх ногами, опустил нос градусов на 20, сержант Унчиков увидел и понял всю опасность положения – ослабил давление на педали, и я довернул самолет в нормальный полет на высоте 20-30 метров от макушек леса. После посадки я спросил летчика – почему он зажал управление? Он ответил – не понял, что происходит с машиной, и зажал управление, чтобы самолет не вращался...”

В катастрофе Гагарина не повинна никакая посторонняя сила, ни тем более какой-то посторонний самолет, в спутную струю которого якобы попала машина Гагарина и Серегина. Истинная причина проста. Летчики попали в нештатную обстановку в облаках и не справились с пилотированием самолета в сложных для них условиях. Серегин и Гагарин оказались не готовы к той действительности, в которую попал их самолет...

Причины не в том, что они не знали, как вывести самолет из создавшегося положения, а в том, что психологически, оказавшись в непонятном положении,

летчики дрогнули и неправильно боролись за свою жизнь, мешая один другому, и даже не пытались катапультироваться...

Неизвестно, как и в какую сторону двигал рулями управления спарки полковник Серегин и как двигал и действовал рулями полковник Гагарин, но в этой несогласованности кроются причины катастрофы”.

После катастрофы всю старую технику, числившуюся в полку, разбросали по стране и на вооружение 839-го отдельного учебно-тренировочного полка, впоследствии преобразованного в 70-й отдельный испытательный тренировочный авиаполк, поступили из Чехословакии новенькие учебно-тренировочные самолеты Л-29 (L-29).

По секрету всему свету...

“МиГи” за рубежом

Хотя советские заводы выпускали МиГ-15 сотнями, требовались дополнительные производители. МиГи выпускались по лицензии в Польше и Чехословакии. Самолеты чехословацкого производства поставлялись в страны Варшавского договора, СССР, Китай и КНДР. Фирма “WSK-Mielec” в Польше строила МиГ-15 под обозначением “Lim-1”, а МиГ-15 бис под обозначением “Lim-2”. Разведывательный вариант “Lim-2” с фотопарометром “АФА-21” имел обозначение “Lim-2 R”.

Некоторые “Lim-1” были позже переделаны в двухместные “SBLim-1”. В Польше доработанный самолет “CS-102” (МиГ-15 УТИ) чехословацкого производства под двигателем “ВК-1” обозначался как “SBLim-2”. На базе этих спарок поляки построили самолеты-разведчики “SBLim-1 A” и “SBLim-2 A” с вооружением из двух пушек калибра 23 мм. Впоследствии разведчики и “SBLim-2A” переделали в учебные “SBLim-2M”. Первый самолет, построенный в Польше и пилотируемый Э.Пньевским, поднялся в небо 17 июля 1952 года.

С января 1953 года по сентябрь 1954 года в Польше изготовлено 227 самолетов “Lim-1”. Эти машины, укомплектованные радиотехническим оборудованием, свойственным МиГ-15 бис, получили обозначение “Lim-1,5”. На самолетах “Lim-1” (МиГ-15) и “Lim-2” (МиГ-15 бис) (скорострельность 250 выстрелов в минуту).

В Чехословакии заводы “Letov” и позже “Aero” выпускали самолеты “S.102” (МиГ-15), “S.103” (МиГ-15 бис) и “CS.102” (МиГ-15 УТИ). Первый вылет истребителя “Аэро S-102” состоялся 13 апреля 1953 года, и после изготовления 853 машин предприятие “Аэро Водоходы” перешло к “Аэро S-103”. Их изготовили в 620 экземплярах, и они разошлись по всему миру. Кроме боевых, на “Аэро Водоходы” строили учебно-тренировочные “Аэро CS-102”. Всего изготовлено 2012 спарок. Одним из главных импортеров УТИ МиГ-15 был Советский Союз. В соответствии с правительственным соглашением от 28 апреля 1954 года ЧССР обязывалась поставить в СССР 900 учебных машин.

Самолеты семейства “МиГ-15” были в

вооруженных силах Албании, Алжира, Анголы, Афганистана, Болгарии, Венгрии, Вьетнама, Гвинеи, ГДР, Египта, Китая, КНДР, Кубы, Индонезии, Ирака, Мали, Марокко, Монголии, Нигерии, Пакистана, Польши, Румынии, Северного Йемена, Сирии, Сомали, Судана, Танзании, Уганды, Финляндии, Чехословакии, Шри-Ланки, Южного Йемена.

Первыми же МиГ-15 стали получать китайцы в 1950 году. В 1951 году Китаю передали дополнительно десять “УТИ МиГ-15” и десять “МиГ-15”. Поставки “МиГ-15” в Китай были очень большими. Это было связано с огромными потерями ВВС Национально-освободительной армии Китая, поскольку им приходилось совмещать обучение полетам и ведению воздушного боя с боевыми вылетами. Своей же авиационной промышленностью, способной выпускать столь наукоемкую и высокотехнологическую продукцию, в КНР тогда не было. В процессе ремонтно-восстановительных работ самолеты “МиГ-15”, “МиГ-15 бис” и “УТИ МиГ-15” претерпевали некоторые изменения. Боевые машины получили обозначение J-2, а учебные – JJ-2. Китайское нелегальное производство было сконцентрировано в Шеньяне, где производились J-2 (“МиГ-15 бис”) и JJ-2 (“УТИ МиГ-15”). Часть машин Китай продал в третьи страны, в частности в Пакистан, под обозначением “F-2” и “FT-2”. УТИ МиГ-15 в Афганистан, в частности в Кандагаре, где дислоцировался полк афганских ВВС, использовался для разведки и штурмовки моджахедов.

В целом было построено 15 560 “МиГ-15”, из них в СССР – 11 073.

“МиГи” в бою. “Самолет-солдат”

Начало боевому применению МиГ-15 было положено весной 1950 года в Китае при обороне города Шанхая от налетов гоминдановской авиации. Первую победу одержал майор Келейников из 29-го гвардейского иап, сбивший 28 апреля двухмоторный истребитель Р-38 “Лайтнинг”. Затем в ночь с 11 на 12 мая капитан Шинкаренко уничтожил бомбардировщик В-24 “Либерейтор”. Этот полк первым в ВВС освоил МиГ-15 и первым был отправлен в Китай. Но говорить о полноценном боевом опыте применения реактивных самолетов было еще рано. Ситуация изменилась спустя полгода, а первый опыт использования реактивных истребителей в бою советские летчики получили во время войны в Корее, где МиГ-15 (по классификации НАТО – “Fagot”) успешно боролся не только со “сверхрепостями” В-29, но и с американскими реактивными истребителями.

В конце 1950 года из 28-й, 50-й и 151-й иад в составе пяти авиаполков, двух зенитных дивизий, прожекторных и радиолокационных частей, находившихся в Китае, сформировали 64-й ИАК, который возглавил сначала генерал-лейтенант И.В.Белов, а затем генерал-майор – Г.Лобов.

Далі буде.

Ігор Чичкань, Людмила Кошелєва.
Матеріал до друку підготував
Володимир Алексєєв.

“Я живу, і ви будете жити!”

“Свято свят і торжество торжеств”, – так іменують Великдень православні християни. Цього дня весь християнський світ відзначає воскресіння Ісуса Христа з мертвих – подію, яка стала символом перемоги добра над злом, світла – над темрявою. Новозавітний, християнський Великдень був установлений апостолами після Хресної смерті й воскресіння Ісуса Христа як свято виходу з життя гріховного і знайдення життя вічного.

Головними символами Великодня з прадавніх часів є Паска та крашанки і писанки.

Паска – символ царства небесного, хліб вічного життя. Їх випікають кілька, інколи для кожного члена родини, але обов'язково одну велику – для всіх. Саджають паску і виймають з печі або духовки з молитвою. Бажано, щоб у цей час на кухні була ідеальна тиша. Паска, яка печеться в шумі, тріскає. Кажуть, поки вона не освячена, їсти її не можна.

До уваги наших читачів – рецепти **Великодньої Паски**.

Борошно – 1 кг
Молоко – 1,5 ст.
Яйце – 6 шт.
Масло (або маргарин) – 300 гр.
Цукор – 1,5-2 ст.
Дріжджі – 40-50 гр.
Сіль – 1/2 ч.л.
Родзинки – 150 гр.
Цукати, мигдаль.
Ванілін.

У теплом молоці розчинити дріжджі, додати половину взятого борошна. Розмішати, щоб не було комків, накрити та поставити опару в тепле місце. Коли об'єм опари збільшиться вдвічі, додати в неї сіль, яєчні жовтки, перетерті з цукром та ваніліном, масло. Все це ретельно перемішати. Потім додати взбиті в піну яєчні білки та решту борошна.

Тісто повинне бути не дуже густим, але добре замішаним та вільно відставати від стінок посуду.

Тісто накрити та поставити в тепле місце. Коли воно підніметься (в два рази), додати родзинки, цукати, мигдаль. Все це перемішати, розкласти у форми (на 1/3 форми). Верх змастити яйцем. Випікати до готовності.

Іншим незмінним символом святкування Воскресіння Христового є яйця. За біблійними переказами, перше пасхальне яйце свята Марія Магдалина піднесла римському імператору Тиберію. Коли Марія прийшла до Тиберія і розповіла про Воскресіння Христа, імператор сказав, що це так само неможливо, як і те, що куряче яйце буде червоним. І тієї ж миті куряче яйце в його руках стало червоним. Та кож вважається, що великодні яйця пофарбовані кров'ю Христа. Задовго до появи християнства яйце вважалося прообразом Всесвіту. Дивовижні властивості яйця – перетворення неживого предмета на живу істоту – зробили його магичним символом відродженого життя.

За церковною традицією, фарбувати яйця потрібно в Чистий четвер, у день, коли заведено прибирати в домі, купатися й стригтися. А ще саме писанка або крашанка – це оберіг і найкращий великодній подарунок друзям і близьким. Майстер-клас з розфарбовування яєць провела tochka.net.

Спочатку скористайтеся загальними порадами, аби ваші крашанки та писанки вийшли якнайкраще. Щоб фарба лягала рівніше, перед тим, як варити яйця, протріть їх спиртом або оцтом. Щоб яйця під час варіння не лопнули, додайте у воду кілька столових ложок солі. Якщо хочете, щоб після фарбування великодні яйця блищали, натріть їх рослинною олією.

А тепер розпочнемо фарбувати яйця. Для цього можна скористатися різними способами.

1. Фарбувати яйця за допомогою цибулиння – це найвідоміший і найпростіший спосіб. Готуємо “фарбу” так: проваріть з півгодини досить велику кількість лушпиння, потім відставте і дайте відвару настоятися. Потім покладіть туди сирі яйця й відваріть до готовності. Хочете колір темніший, значить, лушпиння більше, світліший – беріть лушпиння менше.

2. Якщо проварити сирі яйця зі шпинатом або кропивою, вони вийдуть зеленого кольору, залежно від концентрації трави. Хоча, кажуть, усе залежить від випадку, може вийти і не дуже красивий колір. Жовті яйця вийдуть, якщо проварити їх у куркумі. Фіолетові – якщо у фіалках. Треба взяти квіти фіалки, залити їх гарячою водою, дати розчинюватися й замочити в ньому яйця на ніч. Якщо додати у воду трохи лимонного соку, вийде лавандовий колір. Якщо варити зі шкаралупою волоського горіха, яйця вийдуть сві-

тло-бежеві або коричневі. Рожевий колір можна отримати за допомогою журавлинного соку. Робимо так: вичавлюємо сік, відварюємо в ньому яйця, залишаємо на ніч.

Сині яйця або сині розводи на них можна отримати, якщо натерти вже відварені яйця листям червоної капусти. Проваріть яйця в молотій каві – отримаєте крашанки бежевого або коричневого кольору.

Як фарбувати яйця: малюнки на великодніх яйцях

1. Яйця в цятку легко зробити так: обваліть мокре яйце в рисі, гречці або іншій крупі. Щільно загорніть його в марлю, зав'яжіть міцно, зваріть в будь-якому барвнику. Отримаєте симпатичне і незвичайне яйце.

2. Щоб на яйцях вийшов абстрактний малюнок, оберніть їх у лушпиння цибулі й загорніть в марлю, проваріть в лушпинні або будь-якому барвнику. Вийде яйце в розводах.

3. Одягніть на яйце кілька гумок і так пофарбуйте у барвнику. Вийде яйце в смужках.

4. Візьміть листочки петрушки й кропу, загорніть в них яйце, покладіть панчохи і проваріть в цибулинні. Вийде яйце з красивим малюнком.

5. Справжня писанка вийде, якщо попрацювати трохи з воском. Вам необхідна запалена свічка, з якої добувають теплий віск, писачок – інструмент, яким пишуть писанки (його можна зробити самим з фольги або тонкої жерсті, згорнувши конусоподібну трубочку, згортайте її навколо голки, щоб нижній отвір було як можна вузьким, потім тонким мідним дротом закріпіть трубочку на дерев'яній паличці),

Паска “Царська”

Сир (жирний) – 1 кг.

Вершки (сметана) – 300 гр.

Жовтки – 5-6 шт.

Масло (або маргарин) – 400 гр.

Цукор – 500 гр.

Сіль – 1/2 ч.л.

Родзинки – 100 гр.

Цукати – 100 гр.

Горіхи (мигдаль) – 100 гр.

Кардамон (порошок), ванілін – по 1 гр.

Сир на добу покласти під прес (можна на ніч).

Масло розтерти з цукром, по одному додати жовтки, ванілін, кардамон. Потім у цю суміш додати сир, двічі перетертий через сито (або пропустити через м'ясорубку). Додати родзинки, цукати, мигдаль. Все ретельно перемішати, додати вершки. Наповнити цієї масою форму та поставити в холодильник на добу.

Смачного!

Чому пасха святкується в різні дні

“І сказав Господь Мойсеєві й Аарону в землі Єгипетській, кажучи: Місяць Оцей у вас початком місяців, першим нехай буде він у вас між місяцями року. Скажіть всій громаді Ізраїлевих синів: в десятий день цього місяця нехай візьмуть собі кожен ягня за домом батьків, ягня на дім. А якщо сімейство так мало, що не з'їсть ягня, то нехай візьме з сусідом своїм, найближчим до дому свого, за числом душ; по тій мірі, скільки кожен з'їсть, полічиться на те ягня. Ягня у вас нехай бути без вади, самець, однорічне візьміть його від овець або з кіз. І нехай він зберігається у вас до чотирнадцятого дня цього місяця: тоді нехай заколе його цілий збір Ізраїлевої громади на смерканні. І нехай візьмуть тієї крові, і помажуть на обох одвірках і на одвірку в будинках, що будуть їсти його. Нехай з'їдять м'ясо його в цю саму ніч, спечене на огні, та опрісноки і з гіркими травами нехай з'їдять його .... І стане той день для вас пам'яткою, і будете святкувати його свято Господу, по всі роди ваші; як постанову вічну будете святкувати його” (Вих. 12:1-14).

З даного тексту випливає,

що Пасха повинна святкуватися в

один і той же місяць і

день. Цією постійною

датою був чотирнадцятий

день першого місяця.

Перший місяць у євреїв до

вавилонського полону

називався

Авів, а після вавилонського

полону – Нісан.

За сучасним календарем

це відповідає другій половині

березня і першій половині

квітня.

Сьогодні в християнстві існують

два дати святкування Великодня.

На Заході, а також в країнах,

де історично склався більший вплив

Католицької церкви, Великдень

відзначається раніше, тоді як

в країнах з домінуючим впливом

Православної церкви це свято відзначається

пізніше. Отже, чому ж Пасха

святкується в різний час різними

церквами?

Давайте зробимо невеликий

екскурс в історію і звернемо увагу

на методи літочислення. Ізраїльтяни,

як і деякі інші народи старовини,

відлік часу вели за місячними роками.

У єгиптян і в інших народів існував

відлік часу за сонячним календарем.

Місячний річний цикл складався з

12 місяців. Місяці поперемінно

містили 29 і 30 днів.

Всього днів в році було 354. Сонячний

рік містив у собі також 12 місяців.

У кожному місяці – по 30 днів.

Ще щороку додавалося по 5 днів.

Разом у сумі було 365 днів.

Різниця становила 11 днів. Це вимагало

узгодження між місячним і сонячним

календарем. Тому євреї кожні 2-3 роки

вводили додатковий тринадцятий

місяць, який називався Ве-Адар.

Це відповідало нашому високосному року,

коли в лютому місяці 29 днів, замість

звичайних 28. У римляни в сонячному

році було 355 днів. У греків – 354 дні.

Римляни були забобонні і вважали,

що непарні числа щасливіші.

У деяких народів рік починався з

березня, тривав 10 місяців

і містив 304 дні. А потім просто додавали два місяці: січень 29 днів і лютий 28. Все це викликало невідповідність між явищами природи і календарними числами. А євреї знали, що свято Великодня не повинен був відзначатися раніш збирання врожаю (Лев. 23:10-16). Потрібно було все це впорядкувати.

Гай Юлій Цезар, римський імператор, в 46 році до Різдва Христового, зробив реформу. Було прийнято в році 365 днів, а через 3 роки на четвертий рік 366 днів. Цей день додавався до лютого місяця. День доводилося додавати, щоб обчислення часу відповідало зверненням Землі навколо Сонця.

Отже, був введений Юліанський календар, або сонячний рік. І паралельно існувало числення за місячним календарем. Це тривало до 325 року. У 325 році на Нікейському соборі єпископів для всього християнського світу був введений Юліанський календар. На честь Юлія Цезаря був названий місяць липень. На честь імператора Августа місяць серпень. Юліанське літочислення існує досі в Православній церкві. Його прийнято називати старим стилем.

Весняне рівнодення випадало на 21 березня, і від цього дня визначали Великдень. Але неточність людських числень незабаром позначилася знову. За календарем наступало 11 березня, а фактично було вже весняне рівнодення, тобто 21 березня.

Знову була зроблена реформа. Римський Папа Григорій XIII створив комісію для реформи. Рік зробили складається з 365 днів, 49 хвилин, 16 секунд. Отже, в 1582 році був прийнятий Григоріанський календар. Це літочислення називають новим стилем.

У різних країнах він був введений в різний час. У тих країнах, де домінували католики, календар був введений в 1582 році. У Росії новий стиль, або Григоріанський календар, був введений в 1918 році.

У державах, де було розвинене лютеранство, говорили так: краще розійтись з Сонцем, ніж зійтись з Папою Римським. Православна Церква люто виступала проти нового стилю. Справа доходила до повстання і кровопролиття. Тим не менш, паралельно продовжували існувати два літочислення, два календарі: Юліанський і Григоріанський. Розбіжність між ними була такою: 1582 рік – різниця в 10 днів, XVIII століття – різниця в 11 днів, XIX століття – різниця в 12 днів. І, нарешті, XX століття – різниця в 13 днів. Таким чином, сьогодні Православна церква зберігає старий стиль, або Юліанський календар, а весь інший світ живе за новим стилем, або за Григоріанським календарем.

Формула обчислення дати Пасхи залишається колишньою. День Воскресіння Господа святкується при настанні весняного рівнодення, в першу неділю після повного місяця. Таким чином, Пасха не може бути раніше 22 березня і пізніше 25 квітня за старим стилем.

Улюблені Господом браття і сестри! Це, звичайно, непогано знати, але апостол Павло говорить і стверджує більш важливу істину, мабуть, найважливішу. У Посланні до Коринтян (1 Кор 15) він говорить, що якщо Христос не воскрес, то все марно: і наша віра, і наша надія, і ми все ще залишаємося у гріхах; ми найнещасніші люди. Головне – Христос воскрес із мертвих, Первісток з померлих! І Він каже сьогодні: “Я живу, і ви будете жити!”

Сторінку підготувала Оксана Уретій.

Відкрита першість Командування Повітряних Сил з гри на бильярді стане традиційною

БІЛЬЯРД

Таке сподівання висловив Головний суддя відкритої першості Командування Повітряних Сил Збройних Сил України з гри на бильярді працівник Збройних Сил України Олександр Сурін під час нагородження переможців цієї видовищної гри.

Як вже повідомляли "КУ", у змаганнях з гри на бильярді взяла участь 15 учасників-любителів з числа як діючих офіцерів, так і офіцерів запасу. Змагання проходили в одному з елітних бильярдних клубів Вінниці.

За словами голови Вінницького обласного осередку Федерації спортивного бильярду України В'ячеслава Шляхового, усі учасники протягом змагань демонстрували блискучу гру, наповнену цікавими тактичними рішеннями.

Відкрита першість Командування Повітряних Сил Збройних Сил України з гри на бильярді це, перш за все, – популяризація цього виду спорту, який, на жаль, сьогодні має не так багато прихильників, як колись. Зокрема, для офіцерів царської армії вміння грати на бильярді вважалося за гарну манеру, адже воно розвиває чимало якостей, які для військових є притаманними. Це виваженість

мислення, тактичні прийоми тощо.

За результатами змагань, перше місце виборов капітан запасу Сергій Сергеев, друге – полковник запасу Юрій Кітцин, третє – офіцер відділу контролю підготовки пошуково-рятувальних сил та засобів Центру управління пошуково-рятувальним забезпеченням польотів авіації ЗС України майор Максим Косенко.

Крім кубків та грамот, кожен із переможців отримав можливість безкоштовно вдосконалювати свою майстерність з гри на бильярді в елітних бильярдних клубах Вінниці.

Сергій Фурдик.

ПРОФІБОКС

Кличко пообіцяв знищити П'янету настільки швидко, наскільки це можливо

Чемпіон світу за версіями IBF, WBA, WBO і IBO в суперважкій вазі українець Володимир Кличко заявив, що з його боку немає ніякої недооцінки його майбутнього суперника Франческо П'янетти. Про це він сказав в інтерв'ю Sport Eagle TV.

– Я хочу захистити всі свої титули, які я збираю так багато років. Франческо П'янетта досить сильний, щоб відібрати у мене ці титули, якщо я не буду достатньо сфокусованим, – сказав Кличко.

За словами українського суперваговика, в історії боксу було багато прикладів, коли явний фаворит програвав.

– Можна пригадати бій Майка Тайсона з Бастером Дагласом або поєдинок Леннокса Льюїса з Хасімом Рахманом, можна назва-

ти ще багато поєдинків. І в моїй кар'єрі були бої, які я програв через недостатнє сфокусування. Я дуже поважаю Франческо П'янетту, не думайте, що я його недооцінюю. Але я зроблю свою роботу і знищу його настільки швидко, наскільки це можливо, – підкреслив Володимир Кличко.

Нагадаємо, що 4 травня на SAP-арені в німецькому Мангеймі Володимир Кличко проведе добровільний захист своїх титулів проти Франческо П'янетти.

ГИРІ

На базі спортивного комплексу "Зірка", що у Харківському університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, завершився чемпіонат Збройних Сил України серед з'єднань та вищих військових навчальних закладів з гирьовою спорту.

Дводенний захід зібрав понад 110 найсильніших військовослужбовців з усіх куточків України. Загалом виступало 15 команд, з яких 8 були представниками від ВВНЗ та 7 – від з'єднань ЗС України.

Слідкував за належним суддівством Головний суддя змагань суддя першої категорії підполковник Віталій Кирпенко.

– Приємно відзначити, що на чемпіонат завітали майже усі запрошені команди, окрім представників високомобільних десантних військ. Також про високий рівень турніру свідчить і той факт, що в змаганнях взяла участь 1 заслужений майстер спорту України, 22 майстри спорту та 27 кандидатів у майстри спорту, – розповів офіцер.

Відтак, за підсумками змагань, першість серед команд ВВНЗ виборола збірна Харківсь-

Курсанти-“кожедубівці” визнані найсильнішими

кого університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, друге місце – Житомирський військовий інститут імені С.П.Корольова Національного авіаційного університету, третє місце посіла команда Військового інституту телекомунікацій та інформатизації Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Серед з'єднань місця розподілилися таким чином: перше – у Повітряного командування "Центр", друге – у 8-го армійського корпусу

та третє – у 13-го армійського корпусу.

В особистому заліку першість у своїй ваговій категорії здобули курсанти ХУПС Костянтин Чердніченко, Олександр Краснопольський, Євген Масленников та Іван Данилишин.

Нагородження переможців провів начальник управління фізичної підготовки ЗС України полковник Олег Чернявський.

Дмитро Чалий.
м. Харків.
Фото автора.

ФЕХТУВАННЯ

Армійські фехтувальники отримали нагороди чемпіонату світу

Днями у хорватському місті Пловдив завершився чемпіонат світу з фехтування, у якому традиційно успішно виступили представники Центрального спортивного клубу Збройних Сил України.

За підсумками змагань в особистому заліку здобули 1 місце працівник ЗС України Костянтин Воронов (шабля, кадети) та представниця спортивного клубу Аліна

Комашук (шабля, юніори).

У командному заліку українці працівниці ЗС України Ірина Щукла, Марина Семенько та Аліна Комашук здобули 3-є місце (шабля).

ДОСЯГНЕННЯ

Два золота та бронза в українських гімнастів

Українські гімнасти на чемпіонаті Європи в Москві завоювали три медалі.

В останній день змагань у рамках фіналів в окремих видах програми у вправі на брусах не було рівних українцеві Олександрі Степко.

За свій виступ Олег отримав 15,766 бала і став чемпіоном Європи. Срібло тут дісталось швейцарцю Лукасу Фішеру (15,633), а бронза – росіянину Давиду Белявському – (15,533).

А за день до того у вправі на кільцях золото виграв ще один український гімнаст Ігор Радивілов. Із сумою 15,466 бала українець завоював титул чемпіона Європи, розділивши вершину п'єдесталу пошани з французом Саміром Айт Саїдом.

Відзначимо також, що в цьому виді програми організаторам змагань довелося вручити ще й дві бронзи – італійцеві Маттео Моранді і французу Данні Пінчейро-Родрігесу, який набрав за 15,433.

У перший же день змагань у багатоборстві Олег Верняєв виграв бронзову нагороду.

ПІВФІНАЛ

"Італійський грім" не вдарив. "Українські отамани" виходять у фінал ліги WSB

У фіналі українські боксери зустрінуться, швидше за все, з Astana Arlans.

19 квітня в рамках кваліфікаційного раунду ліги WSB в київському Палаці Спорту відбулася друга півфінальна матчова зустріч між "Українськими отаманами" та "Італійським громом". У першій зустрічі фортуна посміхнулася команді з Італії – 4:1. Єдиним переможцем серед вітчизняних спортсменів став олімпійський чемпіон-суперваговик Олександр Усик. Тому київська зустріч для обох команд була принципова, як ніколи. Для виходу у фінал українцям потрібно було добути всі 5 перемог, що вони і зробили!

Першим захистити жовто-сині кольори вийшов Микола Буценко, у ваговій категорії до 54 кг, який ще до початку поєдинку забрав важливу перемогу в скарбнику "отаманів". Суперник українця Даніеле Лімонне на проце-

дурі зважування "перебрав" 1,5 кг, за що і був покараний поразкою. Але навіть цей факт не дав розслабитися Миколі. Під час бою, хоч і показового, одесит довів, що і без потурань перемога була б на рахунку українця.

Наступним вийшов на ринг Василь Ломаченко (до 61кг) проти Доменіко Валентіно. "Отаман" Василь з першого раунду показав "хто в домі господар". Як результат – на всіх суддівських записках 50:45.

У категорії до 73 кг зійшлися Дмитро Митрофанов і Мішель Таварез. Поєдинок вийшов складним, та судді віддали перемогу Митрофанову (48:47, 49:46, 48:47).

Бій у ваговій категорії до 85 кг між Олександром Гвоздиком та Абделхадід Бенчабля видався ще напруженішим ніж попередній:

спортсмени вичавлювали з себе всі сили, друзі по команді українців не знаходили собі місця, а зал гудів до останньої хвилини бою. Для спортсменів це не перша зустріч, раніше вони вже бачилися в рингу двічі, і в обох поєдинках перемога була за Гвоздиком, як, втім, і втретє. (48:47, 47:48, 48:47). 4-0 "отамани" ведуть.

Вирішальний поєдинок між Ростиславом Архипенко, у якого на рахунку 3 поразки і жодного виграшу, і досвідченим Тоні Йоком зі шквалом овацій завершив вечір боксу. Всі судді віддали перемогу українцеві – 48:47, 48:47, 48:47.

Таким чином, доклавши неймовірних зусиль, "Українські отамани" проходять у фінал, який відбудеться 10 і 11 травня в Астані.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
ВІДДРУКОВАНО У
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів.
Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

Дизайн та верстка:
С. Клименко, Н. Ярмілко.
Літературний редактор: **О. Уретій.**
Черговий по номеру: **О. Олехнович.**
Перший редактор
Сергій Свенцицький.
Тир. 6750 (на місяць) Зам. № 132215.
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
М. ПОПЛАВСЬКИЙ

